HE 38/2026 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi kirjanpitolain ja tilintarkastuslain 1 luvun 1 §:n ja 3 luvun 5 a §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi kirjanpitolakia ja tilintarkastuslakia.

Esityksen tarkoituksena on panna täytäntöön kestävyysraportointia koskevan muutosdirektiivin säännökset.

Esityksen mukaan kestävyysraportointivelvollisten piiri supistuisi nykyisestä ja raportointivaatimukset kevenisivät aikaisempaa korkeampien kynnysarvojen myötä.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 30.6.2026, mutta niiden säännöksiä voitaisiin soveltaa jo 1.1.2026 alkaneella ja sen jälkeisillä tilikausilla. Lisäksi sellainen yli 500 henkeä työllistävä pörssiyritys, joka on julkistanut kestävyysraportin 1.1.2024 tai sen jälkeen alkaneesta tilikaudesta, saisi jättää laatimatta ja julkistamatta kestävyysraportin jo 1.1.2025 tai sen jälkeen alkaneelta tilikaudesta, jos yritys ei enää kuuluisi raportointivelvollisiin uusien kynnysarvojen perusteella.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ 1
PERUSTELUT 3
1 Asian tausta ja valmistelu 3
1.1 Tausta 3
1.2 Valmistelu 3
2 Direktiivimuutosten tavoitteet ja pääasiallinen sisältö 4
2.1 Johdanto 4
2.2 Direktiivin tavoitteet 4
2.3 Pääasiallinen sisältö 4
2.3.1 Raportointivelvollisuuden rajoittaminen 4
2.3.2 ESRS-standardien mukaisten raportointivaatimusten keventäminen 5
2.3.3 Pk-yritysten tiedonantovelvoitteiden rajoittaminen 5
2.3.4 Vaikutukset luottolaitoksille ja vakuutusyhtiöille 6
3 Nykytila ja sen arviointi 6
4 Tavoitteet 7
5 Ehdotukset ja niiden vaikutukset 7
5.1 Keskeiset ehdotukset 7
5.2 Pääasialliset vaikutukset 7
5.2.1 Kestävyysraportointivelvollisten määrän supistuminen 7
5.2.2 Kestävyystietojen luotettavuus 8
5.2.3 Vaikutukset rahoitusmarkkinatoimijoiden omien tiedonantovelvoitteiden täyttämiselle 8
5.3 Muut vaikutukset 8
6 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset 9
7 Lausuntopalaute 9
7.1 Johdanto 9
7.2 Annetut lausunnot 9
7.2.1 Johdanto 9
7.2.2 Ministeriöt 10
7.2.3 Hallintoviranomaiset sekä järjestöt ja yritykset 10
7.3 Lausuntopalautteesta juontuvat keskeiset muutokset 11
8 Säännöskohtaiset perustelut 12
8.1 Kirjanpitolaki 12
8.2 Tilintarkastuslaki 14
9 Voimaantulo 15
10 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys 15
LAKIEHDOTUKSET 17
1. Laki kirjanpitolain muuttamisesta 17
2. Laki tilintarkastuslain 1 luvun 1 §:n ja 3 luvun 5 a §:n muuttamisesta 22
LIITE 24
RINNAKKAISTEKSTIT 24
1. Laki kirjanpitolain muuttamisesta 24
2. Laki tilintarkastuslain 1 luvun 1 §:n ja 3 luvun 5 a §:n muuttamisesta 33

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Esityksen tarkoituksena on panna täytäntöön direktiivien 2006/43/EY, 2013/34/EU, (EU) 2022/2464 ja (EU) 2024/1760 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse tietyistä yritysten kestävyysraportointia ja tietyistä yritysten huolellisuusvelvoitetta koskevista vaatimuksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2026/470, jäljempänä *muutosdirektiivi*, kestävyysraportointia koskevat säännökset. Mainittu direktiivi on osa komission 26.2.2025 julkistamaa ns. Omnibus I -pakettia, joka käsitti myös ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi direktiivien (EU) 2022/2464 ja (EU) 2024/1760 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse päivämääristä, joista alkaen jäsenvaltioiden on määrä soveltaa tiettyjä yritysten kestävyysraportointia ja huolellisuusvelvoitetta koskevia vaatimuksia, jäljempänä *lykkäysdirektiivi*.

Muutosdirektiivi annettiin 24.2.2026 ja se on julkistettu virallisessa lehdessä 26.2.2026 (direktiivi (EU) 2026/470). Toisaalta lykkäysdirektiivi on jo aiemmin hyväksytty ja se on julkistettu virallisessa lehdessä 16.4.2025 (direktiivi (EU) 2025/794).

Komissio on korostanut tiedonannossaan ”EU:n pitkän aikavälin kilpailukyky vuoden 2030 jälkeen” (COM(2023) 168 final) sellaisen sääntelyjärjestelmän tärkeyttä, jolla varmistetaan tavoitteiden saavuttaminen mahdollisimman vähin kustannuksin. Sen vuoksi komissio on sitoutunut järkeistämään ja yksinkertaistamaan EU-lainsäädännön sisältämiä raportointivaatimuksia. Niin ikään Mario Draghin kilpailukykyraportti 9.9.2024 kiinnitti huomiota siihen, että nykyiset säännökset ovat omiaan rasittamaan suhteettomasti etenkin pk-yrityksiä.

EU-valtiopäämiesten Budapestin julistuksessa (11/2024) pyydettiin komissiota tuomaan esityksiä sääntelyn keventämisestä. Tähän vastauksena komissio tähtää vuoden 2025 työohjelmassaan siihen, että ennen sen toimikauden loppua vuonna 2029 hallinnollista rasitetta saadaan vähennettyä yleisesti 25 prosenttia ja pienten ja keskisuurten yritysten osalta 35 prosenttia. Ehdotus on ensimmäinen osa sääntelyn keventämiseen tähtäävien lainsäädäntöehdotusten sarjaa.

1.2 Valmistelu

Yritysten hallinnollisen taakan keventämiseksi komissio julkisti 26.2.2025 niin sanotun Omnibus I -pakettinsa, joka käsitti ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi direktiivien 2006/43/EY, 2013/34/EU, (EU) 2022/2464 ja (EU) 2024/1760 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse tietyistä yritysten kestävyysraportointia ja huolellisuusvelvoitetta koskevista vaatimuksista, COM(2025) 81 final, sekä ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi direktiivien (EU) 2022/2464 ja (EU) 2024/1760 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse päivämääristä, joista alkaen jäsenvaltioiden on määrä soveltaa tiettyjä yritysten kestävyysraportointia ja huolellisuusvelvoitetta koskevia vaatimuksia COM(2025) 80 final.

Tilinpäätösdirektiiviä koskeva muutosdirektiivi annettiin 24.2.2026 ja se on julkistettu virallisessa lehdessä 26.2.2026 (direktiivi (EU) 2026/470).

Kansallisen täytäntöönpanon määräaika muutosdirektiiville on 19.3.2027 (art. 5.1).

Muutosdirektiivin valmistelusta informoitiin Eduskuntaa 24.4.2025 U-kirjelmällä U 13/2025 vp vp ja 3.12.2025 jatkokirjelmällä UJ 33/2025 vp, joissa valtioneuvosto kannattaa ehdotuksia kestävyysraportoinnin keventämiseksi. Suuri valiokunta yhtyi valtioneuvoston kantoihin 16.5.2025 (SuVL 1/2025 vp) ja 10.12.2025 (SuVL 10/2025 vp).

Hallituksen esitys on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä (hankkeen numero on TEM096:00/2025).

Asiassa järjestettiin lausuntokierros 27.10.–24.11.2025. Kooste lausuntopalautteesta esitetään jaksossa 7.

2 Direktiivimuutosten tavoitteet ja pääasiallinen sisältö

2.1 Johdanto

Tämä hallituksen esityksen mukaiset ehdotukset rajautuvat yksinomaan niihin säännöksiin, jotka perustuvat muutosdirektiiviin kestävyysraportoinnin osalta. Ne säännökset, jotka koskevat yritysvastuudirektiivin muuttamista rajautuvat tämän kuvauksen ulkopuolelle; yritysvastuudirektiivillä tarkoitetaan tässä esityksessä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä (EU) 2024/1760, yritysten kestävää toimintaa koskevasta huolellisuusvelvoitteesta ja direktiivin (EU) 2019/1937 ja asetuksen (EU) 2023/2859 muuttamisesta.

2.2 Direktiivin tavoitteet

Muutosdirektiivillä pyritään kohdentamaan raportointivelvollisuus nykyistä suurempikokoisille yrityksille sekä tekemään raportoinnista nykyistä helpommin ymmärrettävämpää ja tehokkaampaa. Niin ikään muutosdirektiivin tavoitteena on vähentää myös pk-yritysten hallinnollista taakkaa rajoittamalla suuryritysten tietopyyntöjä niiden arvoketjuihin kuuluville pk-yrityksille.

2.3 Pääasiallinen sisältö

2.3.1 Raportointivelvollisuuden rajoittaminen

Euroopan parlamentin ja neuvoston voimassaoleva direktiivi (EU) 2022/2464, asetuksen (EU) N:o 537/2014, direktiivin 2004/109/EY, direktiivin 2006/43/EY ja direktiivin 2013/34/EU muuttamisesta yritysten kestävyysraportoinnin osalta (jäljempänä *kestävyysraportointidirektiivi*) rajaa raportointivelvollisuuden suuryrityksiin. Raportoinnin aloittivat vuotta 2024 koskeneen tilikauden osalta sellaiset vähintään 500 henkilöä työllistävät pörssiyritykset, jotka kerryttävät liikevaihtoa ainakin 50 miljoonaa euroa, tai joiden taseen loppusumma ylittää 25 miljoonaa euroa. Toisaalta lykkäysdirektiivin myötä muiden kestävyysraportointivelvollisten osalta raportit laaditaan ensimmäisen kerran vasta vuotta 2027 koskevasta tilikaudesta; kyse on sellaisista pörssilistaamattomista vähintään 250 henkilöä työllistävistä suuryrityksistä, joissa liikevaihto tai taseen loppusumma yltää edellä mainittuihin raja-arvoihin.

Muutosdirektiivin täytäntöönpanon myötä kynnysarvot nousevat ja supistavat raportointivelvollisten piiriä huomattavasti. Vaikka kyse on minimidirektiivistä, pysyttäytyminen sen mukaisissa kynnysarvoissa on yhdenmukaista sen kanssa, mitä pääministeri Orpon hallitusohjelmassa (Vahva ja välittävä Suomi 20.6.2023, s. 101) edellytetään: kansallisessa täytäntöönpanossa tulee välttää EU-tason ylittävää lisäsääntelyä.

Velvollisuus koskee enää vain sellaisia yrityksiä, jotka kerryttävät liikevaihtoa enemmän kuin 450 miljoonaa euroa, ja joiden palveluksessa on enemmän kuin tuhat henkilöä. Tasekriteeriä ei ole käytössä, ja merkitystä vaille jää muutosdirektiivin myötä myös se, onko yritys pörssilistattu vai ei.

2.3.2 ESRS-standardien mukaisten raportointivaatimusten keventäminen

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 3/34/EU tietyntyyppisten yritysten vuositilinpäätöksistä, konsernitilinpäätöksistä ja niihin liittyvistä kertomuksista, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/43/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivien 78/660/ETY ja 83/349/ETY kumoamisesta (jäljempänä *tilinpäätösdirektiivi*) – sellaisena kuin se on muutettuna kestävyysraportointidirektiivillä– asetetaan yrityksille kahdensuuntainen raportointivelvoite olennaisista ESG- eli kestävyysseikoista, jotka koskevat ympäristöä (engl. environment – E), ihmisoikeuksia ja sosiaalisia näkökohtia (engl. social – S) sekä yrityshallintoa (engl. governance – G). Raportoitaviksi tulevat tiedot, jotka ovat tarpeen, jotta voidaan ymmärtää yhtäältä yrityksen vaikutukset kestävyysseikkoihin ja toisaalta kestävyysseikkojen vaikutukset yrityksen itsensä kehitykseen, tulokseen ja asemaan.

Kestävyystiedot on raportoitava noudattaen eurooppalaisia kestävyysraportointistandardeja (*ESRS-standardit*), jotka komissio hyväksyy delegoiduilla säädöksillään kestävyysraportointidirektiivin mukaisesti. Näissä ESRS-standardeissa täsmennetään kestävyystietojen sisältö ja tarvittaessa rakenne, jota on noudatettava raportoimisessa.

Komissio antoi 31.7.2023 delegoidun asetuksensa (EU) 2023/2772 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/34/EU täydentämisestä kestävyysraportointistandardien osalta. Asetus käsitti ensimmäiset ESRS-standardit, jotka ovat yleisiä eli toimialaneutraaleja. Niitä noudatetaan kestävyysraportoinnissa riippumatta siitä, millä toimialalla asianomainen raportointivelvollinen harjoittaa yritystoimintaa.

Tarkoituksena on yksinkertaistaa ja selventää nykyistä ESRS-standardistoa hallinnollisen taakan keventämiseksi. Tässä tarkoituksessa komissio on antanut Euroopan tilinpäätösraportoinnin neuvoa-antavalle ryhmälle (European Financial Reporting Advisory Group, EFRAG) toimeksiannon laatia luonnoksen tarvittavista muutoksista standardistoon. EFRAG julkisti 30.7.2025 ehdotuksensa, joka on julkisen kuulemisenmenettelyn kohteena 29.9.2025 asti. Odotettavissa on, että Komissio julkistaa uudistetut standardit vuoden 2026 alkupuolella; komission toimivalta on itsenäinen siten, ettei uudistuksen edellytyksenä ole muutosdirektiivin hyväksyminen.[1]

Aiemmin kestävyysraportointidirektiivi velvoitti Komission laatimaan yleisten standardien ohella myös toimialakohtaiset ESRS-standardit raportoimiseksi erityisesti niistä seikoista, jotka ovat ominaisia yrityksen toimialalle. Näiden toimialakohtaisten ESRS-standardien laatimisesta kuitenkin nyt luovuttaisiin muutosdirektiivin myötä.

2.3.3 Pk-yritysten tiedonantovelvoitteiden rajoittaminen

Pörssilistatut pk-yritykset eivät enää kuuluisi kestävyysraportointivelvollisiin, kuten edellä jaksossa 2.3.1 todetaan. Muutosdirektiiviin sisältyy myös säännös, joka rajoittaa pk-yritysten –

[1] Komissio on jo 11.7.2025 julkistanut delegoidun asetuksensa, jolla muutettiin edellä mainittua delegoitua asetusta (EU) 2023/2772. Tämä niin kutsuttu *quick fi*x -asetus pysyttää raportointivaatimukset vuosille 2025 ja 2026 samasisältöisinä kuin vuotta 2024 koskeneet vaatimukset.

niin pörssilistattujen kuin listaamattomien – tiedonantovelvoitteita pankkeja ja muita finanssimarkkinatoimijoita samoin kuin kestävyysraportointiyrityksiä kohtaan. Pk-yrityksiltä ei saisi enää edellyttää muita kuin sellaisia tietoja, joista säädetään erikseen niitä koskevassa vapaaehtoisessa raportointistandardissa (ns. VSME-standardi). Tiedonantovelvoite on siten huomattavasti varsinaisia ESRS-standardeja suppeampi.

2.3.4 Vaikutukset luottolaitoksille ja vakuutusyhtiöille

Muutosdirektiiviehdotus vaikuttaa pörssiyritysten ohella myös muihin yleisen edun kannalta merkittäviin yrityksiin eli luottolaitoksiin ja vakuutusyhtiöihin. Soveltamisala ei enää huomioisi erikseen tällaisia toimijoita; niitä koskisivat samat kynnysarvot kuin muitakin yrityksiä.

3 Nykytila ja sen arviointi

Voimassaolevan lain nojalla kestävyysraportointiin velvollisia ovat seuraavat yritykset:

Porrastus	Raportointivelvolliset	Raportoinnin aikataulu sekä asianomainen säännös
”*Ensimmäinen aalto*” (noin 100 yritystä)	i) Sellaiset pörssilistatut suuryritykset ja muut suuryrityksen kokoiset yleisen edun kannalta merkittävät yhteisöt (so. rahoituslaitokset ja vakuutusyhtiöt), joiden palveluksessa on yli 500 henkilöä.[2] ii) Edellä mainittujen oikeushenkilöiden konsernit, jos ne täyttävät i) kohdan kriteerit ts. ne ovat suurkonserneja – tällöin ei tule laadittavaksi kestävyysraporttia erikseen asianomaisesta oikeushenkilöstä.	• Kestävyysraportti laadittava ensimmäisen kerran 1.1.2024 alkaneelta tilikaudelta – raportti julkistettava vuonna 2025 • Lain 1249/2023 voimaantulosäännös, 2 mom. 1 kohta
”*Toinen aalto*” (noin 1.200 yritystä)	• Muut kuin edellä tarkoitetut suuryritykset ja -konsernit, myös osuuskuntamuotoiset (pl. alkutuotannolliset) sekä luottolaitokset ja vakuutusyhtiöt	• Kestävyysraportti laadittava ensimmäisen kerran 1.1.2027 alkaneelta tilikaudelta – raportti julkistettava vuonna 2028 •

[2] Suuryrityksenä pidetään yritystä, jossa täyttyy kahtena viimeksi päättyneenä tilikautena vähintään kaksi seuraavista kriteereistä: palveluksessa >250 henkilöä, liikevaihto >50 meur, ja tase >25 meur.

”*Kolmas aalto*”	i) Pörssilistatut pienyritykset[3] (pl. mikrokokoiset) ja keskikokoiset[4] pörssilistatut[5] yritykset ii) Pien- ja keskikokoisten pörssilistattujen yritysten konsernit, jos ne täyttävät i) kohdan kriteerit ts. ne ovat pienkonserneja – tällöin ei tule laadittavaksi kestävyysraporttia erikseen asianomaisesta pien- tai keskikokoisesta yrityksestä iii) Luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 575/2013 tarkoitettu pienet tai rakenteeltaan yksinkertaiset laitokset iv) Vakuutusyhtiölaissa tarkoitetut vakuutuskytkösyhtiöt ja jälleenvakuutuskytkösyhtiö v) Merimieseläkekassa ja Maatalousyrittäjien eläkelaitos niiden sijoitustoiminnan osalta	• Kestävyysraportti laadittava ensimmäisen kerran 1.1.2027 alkaneelta tilikaudelta – raportti julkistettava vuonna 2028 • Pörssilistatut yritykset voivat kuitenkin vapaaharkintaisesti lykätä raportointivelvoitteen alkamista kahdella vuodella •

Nykytilan arviointi on esitetty jaksossa 5.2.

4 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on muutosdirektiivin täytäntöönpano ja siten keventää suomalaisten yritysten hallinnollista rasitetta EU-säädännön mahdollistamassa määrin. Tavoite vastaa sitä, että Petteri Orpon hallitusohjelmassa (Vahva ja välittävä Suomi 20.6.2023, s. 101) pidetään tarpeellisena välttää EU-lainsäädännön toimeenpanon yhteydessä kansallista lisäsääntelyä.

[3] Pienyrityksenä pidetään yritystä, jossa täyttyy kahtena viimeksi päättyneenä tilikautena vähintään kaksi seuraavista kriteereistä: palveluksessa >50 henkilöä, liikevaihto >15 meur, ja tase >7,5 meur.

[4] Keskikokoisena pidetään yritystä, joka ei ole mikroyritys eikä pienyritys ja jolla sekä päättyneellä että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella ylittyy enintään yksi suuryritystä määrittävistä raja-arvosta.

[5] Pörssilistauksella tarkoitetaan säänneltyä markkinapaikkaa, jollaisena Suomessa toimii Nasdaq Helsinki Oy (Helsingin pörssi).

5 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

5.1 Keskeiset ehdotukset

Muutosdirektiivin mukaisesti esityksessä ehdotetaan raportointivelvollisuuden synnyttävien kynnysarvojen korottamista siten, että raportointivelvollisuus kohdentuisi nykyistä suurempiin yrityksiin. Pörssilistauksella ei olisi enää merkitystä velvollisuuden määrittelyssä.

5.2 Pääasialliset vaikutukset

5.2.1 Kestävyysraportointivelvollisten määrän supistuminen

Raportointivelvoite rajataan muutosdirektiivissä vain sellaisiin liikevaihtoa enemmän kuin 450 miljoonaa euroa kerryttäviin yrityksiin, joiden palveluksessa on enemmän kuin 1.000 henkilöä. Tämän myötä Suomessa raportointivelvollisten yritysten määrä vähenisi nykylain piiriin kuuluvasta 1.300 yrityksestä yhteen kymmenesosaan.

5.2.2 Kestävyystietojen luotettavuus

Direktiiviperusteisen soveltamisalan supistuminen ei rajoita suomalaisten yritysten kestävyysraportointia. Sellainenkin yritys, joka ei enää kuuluisi korotettujen kynnysarvojen myötä raportointivelvollisuuden piiriin, voisi oma-aloitteisesti sitoutua julkistamaan kestävyystietonsa samassa laajuudessa kuin raportointivelvolliset; tällaisesta sitoutumisesta yrityksen hallituksen tulee tehdä päätös. Näin menettelevä velvoitteiden ulkopuolinen yritys rinnastuisi raportointivelvollisiin kestävyystietoja hyödyntävien näkökulmasta.

Järjestyksen vuoksi on kuitenkin edellytettävä, että omaehtoisesti raportoiva yritys noudattaa lainsäädännön velvoitteita tyhjentävästi; ei ole perusteltua sallia sellaisen asiakirjan nimeämistä kestävyysraportiksi, joka on puutteellinen direktiivin ja kansallisen lain tietovaatimuksiin nähden. Vajavaisen asiakirjan sisällyttäminen hallituksen toimintakertomukseen ”kestävyysraporttina” olisi harhaanjohtavaa. Tällaisen epätoivottavan kehityksen ehkäisemiseksi on tarpeen edellyttää, että kestävyysvarmennuskertomus voidaan antaa vain sellaisesta yrityksen laatimasta asiakirjasta, joka käsittää kestävyysraportille direktiivissä ja kansallisessa laissa asetetut vaatimukset. Yritys voi luonnollisesti laatia omaehtoisesti muun selvityksen kestävyyteen liittyvistä seikoista, mutta sitä ei voida kutsua määritelmän mukaiseksi kestävyysraportiksi eikä siitä voida antaa määritelmän mukaista kestävyysvarmennuskertomusta. Ehdotus perustuu tarpeeseen huolehtia kansallisen lainsäädännön johdonmukaisuudesta.

Edellä esitetty koskee yksinomaan kestävyysraportointia. Jäämisellä pois raportointivelvollisten ryhmästä ei ole vaikutusta yritysten vuosiraportoinnin toiseen osaan eli tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen sisältövaatimuksiin.

5.2.3 Vaikutukset rahoitusmarkkinatoimijoiden omien tiedonantovelvoitteiden täyttämiselle

Kestävyysraportointidirektiivin edellyttämä ESG-informaatio on keskeinen perusta myös luottolaitosten, vakuutusyhtiöiden ja muiden rahoitusmarkkinatoimijoiden omien – niin ikään kestävyysraportointidirektiivistä ja muista EU-säädöksistä juontuvien – velvoitteiden täyttämiselle. Muihin merkityksellisiin säädöksiin kuuluvat esimerkiksi luottolaitosdirektiivi (2013/36/EU) ja vakavaraisuusasetus ((EU) N:o 575/2013). Näin ollen on odotettavissa, että rahoitusmarkkinatoimijat hankkivat tarvitsemansa tiedot muilla tavoilla, joista aiheutuu kustannuksia myös niiden rahoittamille tai vakuutetuille yrityksille. Rahoitusmarkkinatoimija

voi oma-aloitteisesti edellyttää esimerkiksi rahoitus- ja vakuutusehdoissaan, että sen asiakasyritykset antavat sellaiset tiedot, jotka ovat tarpeen rahoitusmarkkinatoimijan omien velvoitteiden täyttämiseksi. Vaikka tietojen kysymistä rajoitetaan direktiivissä pk-yritysten osalta, ei kyseinen rajoitus koske muiden lakiperusteisten velvoitteiden täyttämiseen tarvittavia tietoja. Niin ikään on mahdollista, että sellaiset sijoittajat, jotka ovat kiinnostuneita vastuullisuuteen ja kestävyyteen liittyvistä riskeistä, tulevat edellyttämään kestävyysinformaatiota ehtona sijoituksilleen sellaisiin arvopapereihin, jotka ovat kestävyysraportointivelvoitteen ulkopuolisten yritysten liikkeeseen laskemia.

5.3 Muut vaikutukset

Ehdotus ei vaikuta verokertymään eikä myöskään aseta uusia velvoitteita Verohallinnolle. Vaikutusta ei ole myöskään Patentti- ja rekisterihallitukselle, joka toimii tilinpäätöstietojen rekisteriviranomaisena.

Ehdotus ei sivua kuluttajien asemaa koskevia seikkoja. Kansalaisyhteiskunnan yleisen tiedonintressin kannalta raportointivelvollisten piirin supistaminen on omiaan vähentämään yleisöjulkisuutta kestävyysseikoista siltä osin kuin yritykset eivät niitä julkistaisi oma-aloitteisesti.

6 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

Muutosdirektiivillä muutetaan tilinpäätösdirektiiviä, joka käsittää tilinpäätössäännöstön ohella myös säännökset kestävyysraportoinnista. Tilinpäätösdirektiivi on tältä osin minimisäännös, joka sallii jäsenvaltion asettavan kansallisesti direktiiviä tiukempia velvoitetta.[6] Siten periaatteessa Suomi voisi pitäytyä kestävyysraportointidirektiivin alkuperäisessä soveltamisalassa pysyttämällä nykytasollaan kynnysarvot, jotka määrittävät raportointivelvolliset. Tämä kuitenkin asettaisi suomalaisyritykset ETA-alueen kilpailijoitaan epäedullisempaan asemaan suuremman kustannusrasitteen myötä, jos muut jäsenvaltiot hyödyntävät muutosdirektiivin salliman mahdollisuuden kynnysarvojen korottamiseen.

Toisaalta, kuten jaksosta 5.2.2 ilmenee, muutosehdotus ei miltään osin rajoita raportointimahdollisuutta. Siten ehdotettujen raja-arvojen ulkopuolellekin jäävä yritys saa oma-aloitteisesti jatkaa kestävyysraportointia julkistamalla tätä koskevan ilmoituksen, mutta ilmoituksensa myötä sen on täytettävä raportointivelvoitteet täysimääräisesti.

7 Lausuntopalaute

7.1 Johdanto

Luonnoksesta järjestettiin lausuntokierros 27.10.–24.11.2025, jossa annettiin kaikkiaan 29 lausuntoa, jotka ovat kokonaisuudessaan saatavilla osoitteessa Lausuntopalvelu.fi (diaarinumero: VN/30542/2025). Jäljempänä esitetään tiivistelmä kannanottojen keskeisestä sisällöstä. Tiivistelmä kohdentuu ensisijaisesti niihin seikkoihin, joihin lausunnoissa kiinnitettiin huomiota muutosdirektiivin kansallisen täytäntöönpanon osalta.

[6] Poikkeuksena pienyrityksen tilinpäätösinformaatiota koskevat direktiivivelvoitteet, joista jäsenvaltiot eivät saa säätää ankarammin.

7.2 Annetut lausunnot

7.2.1 Johdanto

Lausunnot saatiin kaikkiaan 29 taholta: Ammattitilintarkastajat – Yrkesrevisorer ry, Autoalan Keskusliitto ry, Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Elintarviketeollisuusliitto ry, Energiateollisuus Oy, Finanssiala, Finanssivalvonta, Finnwatch ry, Fortum Oyj, Kaupan liitto ry, Keskuskauppakamari, Oikeusministeriö, Maatalousyrittäjien eläkelaitos, Metsäteollisuus ry, Mikro- ja yksinyrittäjät ry, Patentti- ja rekisterihallitus, Senaatti-kiinteistöt, Sitowise Oy, Sosiaali- ja terveysministeriö, Suomen Taloushallintoliitto ry, Suomen Tilintarkastajat ry, Suomen Yrittäjät ry, Svenska Handelshögskolan (Kim Ittonen ja Hanna Silvola), Teknologiateollisuus ry, Tilastokeskus, Valtiovarainministeriö, Verohallinto, WWF Suomi ja Ympäristöministeriö.

Seuraavassa esitetään yhteenvedonomaisesti tiivistettynä näiden tahojen lausunnoista jatkovalmistelussa keskeisinä pidettyjä näkökohtia samoin kuin seikkoja, joiden osalta on muuten ollut tarkoituksenmukaista ottaa kantaa. Siten yhteenvetoa ei ole tarkoitettu tyhjentäväksi ottaen myös huomioon, että lausunnot ovat kokonaisuudessaan yleisesti nähtävillä Lausuntopalvelu.fi -sivustolla.

7.2.2 Ministeriöt

Ympäristöministeriö pitää yleisesti tärkeänä kattavaa vapaaehtoista kestävyysraportointia ja siihen kannustamista raportointivelvollisten määrän pienentyessä. *Sosiaali- ja terveysministeriö* puolestaan pitää tarpeellisena – raportointikynnyksen korottamista vastaavasti – myös Merimieseläkekassan ja Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen raportointivelvollisuuden kumoamista. *Oikeusministeriö* esittää osaltaan lukuisia lakiteknisiä täsmennys- ja täydennysehdotuksia samoin kuin *Valtiovarainministeriö*, joka huomauttaa myös, ettei arvoketjua koskevat tiedonpyyntirajoitukset muutosdirektiivissä ulotu finanssimarkkinatoimijoiden EU-perusteisten tiedonanto- ja vakavaraisuusvelvoitteiden täyttämiseen.

7.2.3 Hallintoviranomaiset sekä järjestöt ja yritykset

Finanssivalvonta katsoo, että sellaista vapaaehtoista raporttia, joka ei sekä sisällöllisesti että varmennukseltaan vastaa pakollista kestävyysraporttia, ei tule liittää toimintakertomukseen; lisäksi virasto ei pidä tarpeellisena sallia uusien säännösten soveltamista jo tilivuoteen 2025. *Patentti- ja rekisterihallitus* tekee lukuisia seikkaperäisiä muutosehdotuksia, etenkin kestävyysraportoinnin varmennuksen osalta. *Tilastokeskus* puolestaan esittää seurattavaksi pk-yritysten merkitystä ja tarvittaessa uudelleenarvioitavaksi raportointivelvollisuuden laajuutta. *Verohallinto* korostaa osaltaan yleistä tavoitetta edistää digirakenteista raportointimuotoa.

Kansalais- ja ympäristöjärjestöt. Mikäli kansallisesti ei laajenneta kestävyysraportoinnin soveltamisalaa direktiivimuutoksen mukaisesta, *Finnwatch* pitää tärkeänä, että ulkopuolisten yritysten mahdollinen vapaaehtoinen ESRS-raportointi vastaa soveltamisalan mukaista. Niin ikään *WWF Suomi* kannattaa ehdotusta toimintatapojen selkeyttämisestä silloin, kun yritys vapaaehtoisesti laatii kestävyysraportin; toisaalta WWF pitää tärkeänä, että Pariisin sopimuksen 1,5 asteen tavoite pysytettäisiin laissa.

Elinkeinoelämän järjestöt. Sen varalta, että uusien kynnysrajojen ulkopuolelle jäävät yritykset haluavat jatkaa raportointia vapaaehtoisesti, tästä vaihtoehdosta ei *Elinkeinoelämän Keskusliiton* mukaan pidä tehdä kansallisessa sääntelyssä monimutkaisempaa kuin mitä EU:n

minimisääntely edellyttää; niin ikään ei tulisi rajoittaa sopimuskumppaneiden välistä tiedonsaantioikeutta ja sopimusvapautta EU:n minimitasoa enempää. Lisäksi EK pitää tarpeellisena VSME-standardeja koskevan varmentamisen sallimista myös muille toimijoille kuin tilintarkastajille. Niin ikään *Autoalan keskusliitto* katsoo, että raportoinnin varmentaminen on Suomessa liian keskittynyt tilintarkastajille, vaikka muilla toimilla saattaa olla parempi substanssiosaaminen erityisalan kestävyystiedoista; näille olisi syytä perustaa toimilupajärjestelmä. *Elintarviketeollisuuden* samoin kuin *Kaupan liiton* ja *Keskuskauppakamarin* (KKK) mukaan olisi tarpeen sallia uusien säännösten soveltaminen jo tilivuonna 2025, jotta sellainen yritys, joka on nykyisin raportointivelvollinen, voisi keskeytymättä jatkaa raportointiaan vapaaehtoisesti huolimattaa siitä, että se jää uusien kynnysarvojen ulkopuolelle; lisäksi KKK kannattaa sen mahdollistamista, että VSME-standardin mukaisuuden voisi varmentaa myös muu kuin tilintarkastuslaissa tarkoitettu kestävyysraportointitarkastaja. *Energiateollisuus* puolestaan pitää kyseenalaisena ehdotettua soveltamista tilivuodelta 2025 sekä esittää lakiteknisiä muutoksia säännösluonnoksiin arvoketjua koskevista tiedonsaantirajoituksista samoin kuin salassapidosta. *Finanssialan* huolenaiheina ovat puolestaan muun muassa rajoitukset arvonketjuyrityksille kohdistettavissa tietopyynnöissä: kestävyystietoja tulisi voida saada ilman, että se voisi missään olosuhteissa vaikuttaa sopimussuhteen pätevyyteen. *Metsäteollisuus* osaltaan tähdentää, ettei lakiesitystä tule viedä eteenpäin ennen kuin muutosdirektiivi on hyväksytty. *Mikro- ja yksinyrittäjät* huomattavat, että arvoketjuun kuuluva mikroyrityksen voi olla erittäin vaikeaa tai jopa mahdotonta selvittää, mitä tietoja se on velvollinen antamaan ja mistä se voisi kieltäytyä. Niin ikään *Teknologiateollisuus* korostaa, ettei pk-yrityksille saa syntyä epäsuoria velvoitteita, jotka johtuvat suuryritysten raportointivaatimuksista. *Suomen Yrittäjät* paljoksuu osaltaan lakiluonnoksen kirjoitusasua: muun muassa tulisi selkeämmin käydä ilmi oikeussääntö, jonka mukaan ehdotettu säännös ei velvoita muita kuin raportointivelvollisia yrityksiä julkistamaan tai toimittamaan mitään kestävyystietoja.

Taloushallinnon ja tilintarkastusalan järjestöt. *Ammattitilintarkastajat* pitää mahdollisena, että arvoketjuyrityksiä koskevan tietopyyntörajoituksen myötä voidaan joutua tilanteisiin, joissa kestävyysraportoinnin varmentaja ei voi antaa kertomustaan evidenssin puutteellisuuden vuoksi. Taas *Suomen Taloushallintoliiton* huomion kohteena ovat niin sanottua pien- ja mikroyritysasetusta (1753/2015) noudattavat kirjanpitovelvolliset, jotka lähtökohtaisesti eivät laadi toimintakertomusta; näiden osalta järjestö pitää tarpeellisena täydentää esitystä sen selventämiseksi, että vapaaehtoisesti laadittava kestävyysraportti voitaisiin liittää toimintakertomuksen sijasta tilinpäätökseen. *Suomen Tilintarkastajien* mukaan muiden kuin direktiiviperustaisten asiakirjojen ja raporttien osalta sääntelyä ei tulisi laajentaa tarpeettomasti, vaan jättää ne sopimusperusteisiksi; lisäksi soveltamisaikataulu on syytä pysyttää yhdenmukaisena muutosdirektiivin kanssa.

Yritykset ja muut organisaatiot. *Fortum* pitää lausuntopyyntöä ja sen ajankohtaa kyseenalaisena, tehden myös lukuisia lakiteknisiä huomautuksia, jotka asiasisällöllisesti ovat samasisaltöisiä kuin Energiateollisuuden esittämät. *Senaatti-kiinteistöt* puolestaan huomauttaa tarpeesta säätää vapaaehtoisesti kestävyysraportoiville yrityksille siirtymäaika digitaalisen muotovaatimuksen osalta. Toisaalta *Sitowise Oy*:n mukaan vapaaehtoisen kestävyysraportin varmentajaksi tulisi sallia erityisasiantuntija, esimerkiksi akkreditoitu kestävyysvarmentaja, jos tällainen pätevyys- ja akkreditointiprosessi kehitetään. *Svenska Handelshögskolan* pitää osaltaan tärkeänä, että vapaaehtoisenkin raportin lukija voi erottaa milloin varmentaja on saman pätevyyden ja riippumattomuuden omaava toimija kuin lakisääteisessäkin raportoinnissa. *Maatalousyrittäjien eläkelaitos* puolestaan yhtyy edellä esitettyyn Sosiaali- ja terveysministeriön ehdotukseen kyseistä laitosta koskevan raportointivelvoitteen kumoamisesta.

7.3 Lausuntopalautteesta juontuvat keskeiset muutokset

Osa lausunnonantajista piti epätarkoituksenmukaisena sallia lakiehdotuksen tarkoittamien säännösten soveltamista jo tilivuodelta 2025, mutta osa oli vastakkaisella kannalla, jotta sellaisilla raportointivelvollisille, jotka jäävät uusien raja-arvojen ulkopuolelle, olisi mahdollisuus jatkaa raportointiaan aikaisempaan tapaan myös vapaaehtoisesti. Koska muutosdirektiivi on hyväksytty vasta vuonna 2026, lakiehdotusten soveltaminen rajautuu direktiivin mukaisesti 1.1.2027 ja sen jälkeen alkaviin tilikausiin.

Arvoketjuyritysten tiedonantorajoitusta on täsmennetty siten, että asianomainen säännös rajautuu lausuntoluonnosta täsmällisemmin muutosdirektiivissä säädetyllä tavalla. Siten muun muassa finanssimarkkinatoimijoiden omien tiedonanto- ja vakavaraisuusvelvoitteiden tarkoittamat seikat, jotka myös ovat EU-perusteisia, eivät olisi tiedonsaantirajoituksen piirissä.

Niin ikään ehdotuksia raportointivarmentamisesta on tarkennettu lausuntopalautteen perusteella siten, että kestävyysvarmentamiseen hyväksytty tilintarkastaja rinnastetaan sopimusperusteisten toimeksiantojen osalta tilintarkastajaan sen mukaisine velvoitteineen. Tämä ei kuitenkaan tarkoita eksklusiivisuutta: muun kuin kestävyysraportointia koskevan varmennustehtävän – esimerkiksi VSME-perusteisesta seikasta – yrityksen olisi mahdollista antaa myös muulle taholle, esimerkiksi asianomaiseen toimialaan perehtyneelle sertifiointilaitokselle.

8 Säännöskohtaiset perustelut

8.1 Kirjanpitolaki

3 luku – **Tilinpäätös ja toimintakertomus**

1 a §. *Toimintakertomus.* Pykälän *5 momenttia* muutetaan vastaamaan muutettua neljättä alakohtaa tilinpäätösdirektiivin 19.1 artiklassa siten, että velvollisuus kestävyysraportointiin määräytyy 19a.1 artiklan ensimmäisen alakohdassa tarkoitetulla tavalla uusien kokorajojen mukaisesti. Lakiteknisesti kyse on viittaussäännöksestä. Yrityksen palveluksessa tulisi olla enemmän kuin1.000 henkilöä keskimäärin ja sen tulisi kerryttää liikevaihtoa yli 450 miljoonaa euroa. Nämä liikevaihto- ja henkilöstökriteerit määrittävät raportointivelvollisuuden myös konsernitasolla (29a.1 art. ensimmäinen alakohta).

Uusi *6 momentti* on kansallinen säännös, joka koskee mahdollisen informaation esittämistä kestävyysseikoista sellaisessa yrityksessä, joka ei ole lakiperusteisesti velvollinen kestävyysraportointiin. Tarkoituksena on selventää oikeustilaa, jotta toimintakertomuksista ilmenisi, milloin tietoja kestävyysseikoista esitetään muuten kuin 7 luvussa tarkoitetun kestävyysraportin muodossa. Siinä tapauksessa, että tällaista informaatiota esitetään, säännöksen edellyttämä nimenomainen lausuma siitä, ettei kyse ole kestävyysraportista, on omiaan vähentämään riskiä toimintakertomuksen lukijoiden harhautumisesta ja mahdollisesti myös viherpesua koskevista aiheettomista epäilyistä. Sanamuotonsa mukaisesti säännös koskee yksinomaan toimintakertomusinformaatiota; yritysten muussa yhteydessä julkistamat tiedot jäävät soveltamisalan ulkopuolelle.

Jäljempänä tilintarkastuslain 3 lukuun ehdotettavan 5 c §:n myötä yritys voisi liittää edellä tarkoitettuun toimintakertomukseen kestävyysvarmennustarkastajan lausunnon kestävyysinformaation validoimiseksi, vaikka kyse ei olekaan kestävyysraportista. Lausunnon pyytämiseen ei kuitenkaan ole velvoitetta, vaan yritys itse päättää sen tarpeellisuudesta. Viitattu säännösehdotus tilintarkastuslaissa ei myöskään estä muun tahon – esimerkiksi kotimaisen tai

kansainvälisen luokituslaitoksen taikka KRT-auktorisoimattoman HT- tai KHT-tilintarkastajan – toimimista varmentajana, jos yritys pitää sitä tarkoituksenmukaisena.

7 luku – **Kestävyysraportointi**

1 §. *Soveltamisala.* Pykälän voimassaolevaa *1 momenttia* tarkennetaan vastaamaan muutosdirektiivin raja-arvoja kestävyysraportointiyritykselle; nämä on määritelty tilinpäätösdirektiivin 19a.1 artiklassa. Nämä liikevaihto- ja henkilöstökriteerit määrittävät raportointivelvollisuuden myös konsernitasolla (29a.1 art. ensimmäinen alakohta). Niin ikään *2 momenttia* selvennetään 1.4 artiklan edellyttämällä tavalla rajaamalla raportointivelvoitteen ulkopuolelle sijoitusrahastot samoin kuin vaihtoehtoiset sijoitusrahastot. Lisäksi 1 momentissa tarkoitettua raja-arvokorotusta vastaavasti kumotaan *4 momentin* kansalliset säännökset Merimieseläkekassan ja Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen kestävyysraportointivelvollisuudesta niiden sijoitustoiminnan osalta.

Pykälän uusi *7 momentti* kansallisena säännöksenä mahdollistaa myös sellaiselle yritykselle, joka ei kuulu direktiivin ja lain tarkoittamiin kestävyysraportointivelvollisiin oma-aloitteisen sitoutumisen lain raportointivelvoitteisiin, jotta yritys niin halutessaan voisi rinnastua täysimääräisesti kestävyysraportointiyrityksiin. Tällainen sitoutuminen olisi asianomaisen yrityksen omassa päätösvallassa, toteutettavissa esimerkiksi kilpailullisten ja rahoituksen saatavuuteen liittyvien seikkojen niin vaatiessa.

2 §. *Määritelmät.* Pykälää täydennetään uusilla *14–16 kohdilla*, jotka lakiteknisesti edesauttavat muutosdirektiiviin perustuvien säännösten luettavuutta. Uusia määritelmiä hyödynnetään jäljempänä ehdotettavassa11a §:ssä, 19 §:n 8 momentissa ja 28 §:n 8 momentissa.

11 §. *Tiedot arvo- ja toimitusketjusta*. Pykälää täydennetään vastaamaan tilinpäätösdirektiivin uusia 19a.3:n ja 29a.3 artikloja. Koska ehdotetuilla säännöksillä ei ole tarkoitettu ylittää direktiivin vaatimuksia, niiden tulkinta juontuu mainittuja artikloja koskevasta 12 perustelukappaleesta direktiivin johdanto-osassa.

Kestävyysraportointiyrityksen sopimusperusteinen tiedonsaantioikeus arvoketjunsa yrityksiltä rajoitetaan niin sanotussa vapaaehtoisessa raportointistandardissa määriteltyyn informaatioon (*2 mom*.). Direktiivin 12 perustelukappaleen mukaisesti oikeutta tulisi hyödyntää vain siinä määrin kuin se on tarpeen. Erityisesti on tärkeää, että kestävyysraportointiyritykset pyytävät vähemmän tietoja kuin vapaaehtoisesti käytettävissä standardeissa on täsmennetty, jos ne eivät tarvitse kaikkia kyseisissä standardeissa olevia tietoja. Rajoituksen vastainen sopimusehto on pätemätön. Siinä tapauksessa, että kestävyysraportointiyritys esittää *ad hoc* pyynnön muun tiedon saamiseksi, sen tulee samalla kertoa ketjuyritykselleen tämän oikeudesta kieltäytyä tiedon antamisesta (*3 mom*.).

Komissio säätää mainitusta standardista myöhemmin omalla asetuksellaan. Muutosdirektiivin mukaisesti ehdotettu helpotus tiedonantovelvoitteisiin koskee enintään 1.000 henkilöä työllistäviä ketjuyrityksiä. Kyse on nimensä mukaisesti vapaaehtoisesta standardista, eikä ehdotettu säännös – kuten ei direktiivikään – sinänsä velvoita ketjuyritystä standardin mukaisen raportin laatimiseen, saati sen sisällön varmentamiseen. Eri asia on, että kestävyysraportointiyritys voi pyytää standardin tarkoittamia tietoja 19a.3:n ja 29a.3 artiklojen mukaisesti.

Rajoitus vaikuttaa myös kestävyysraportoinnin tietosisältöön. Siten ehdotetaan mainittuja 19a.3 ja 29a.3 artikloja vastaavasti, että rajoitukselle annetaan merkitystä, kun arvioidaan, ovatko

raportointivaatimukset täytetty kestävyysraportissa (*4 mom*.). Jäljempänä tilintarkastuslain 3 luvun 5a §:n uudeksi 4 momentiksi ehdotettavassa säännöksessä huomioidaan tämä tiedonsaantirajoitus myös laadittaessa varmennuskertomusta kestävyysraportista.

Pykälän uusi *5 momentti* täsmentää 19a.3 ja 29a.3 artiklan tavoin, ettei rajoitus tietojen pyytämiselle arvoketjun yrityksiltä estä kestävyysraportointiyritystä täyttämästä asianmukaisen huolellisuuden edellyttämiä informointi- tai muita velvoitteita, joista säädetään muualla EU:n säädöksissä tai Suomen laissa. Direktiivin 12 perustelukappaleessa tätä kuvataan seuraavasti: Arvoketjurajausta olisi sovellettava ainoastaan tietojen keräämiseen direktiivissä edellytettyä kestävyystietojen raportointia varten. Sen ei olisi vaikutettava huolellisuusvelvoiteprosessin toteuttamista koskeviin unionin vaatimuksiin eikä tietojen keräämiseen jotakin muuta tarkoitusta varten, kuten kestävyysraportointiyrityksen riskinhallintaa varten. Näin ehdotettu säännös kohdentuu – perustanaan olevan artiklan tavoin – yksinomaan kestävyysraportointivelvoitteiden täyttämiseen. Esimerkiksi vakavaraisuussäädännössä finanssimarkkinatoimijoilta edellytettyjen tietojen hankkiminen arvoketjun yrityksiltä olisi edelleen sallittua. Niin ikään mainittu perustelukappale korostaa, että ei olisi kiellettävä jakamasta tietoja vapaaehtoisesti, kuten tietyn alan yritysten kesken yleisesti jaettavia tietoja. Toiseksi arvoketjurajauksen ei olisi vaikutettava mihinkään joko sopimusperusteisesti taikka muun unionin oikeuden tai kansallisen lainsäädännön nojalla mahdollisesti olemassa olevaan velvoitteeseen toimittaa tietoja, jotka eivät mene vapaaehtoisessa standardissa täsmennettyjä tietoja pidemmälle.

Niin ikään uusi *6 momentti* juontuu tilinpäätösdirektiivin 19a.3 ja 29a.3 artiklan tarkistuksesta. Kirjanpitolakia koskeneen aiemman muutoksen 1249/2013 täytäntöönpanosäännös sallii kestävyysraportointiyrityksen jättävän esittämättä arvoketjustaan sellaisen tiedon, jota yritys ei ole saanut käyttöönsä toimenpiteistään huolimatta. Tämä poikkeus on sallittu tilikautena, jona kestävyysraportointi aloitetaan ja kahtena seuraavana tilikautena. Lisäksi edellytetään, että kestävyysraportissa esitetään peruste, miksei asianomaista tietoa ole saatu, sekä ne toimenpiteet, joiden avulla kestävyysraportointiyritys suunnittelee saavansa tiedon käyttöönsä vastaisuudessa. Edellä mainittujen artiklojen mukaisesti momenttia täydennetään nyt siten, että kolmen tilikauden kuluttua – jos tietoja ei edelleenkään ole saatavilla – kestävyysraportointiyritys voisi tukeutua arvioihinsa asianomaisista tiedoista.

11 a §. *Salassapito-oikeus*. Uusi pykälä on tarpeen tilinpäätöspäätösdirektiivin 19a.3 ja 29a.3 artiklan seitsemännen alakohdan täytäntöönpanemiseksi. Artikla mahdollistaa sekä kestävyysraportointiyrityksen taloudelliselle asemalla erityisen haitallisen tiedon esittämättä jättämisen samoin kuin EU:n liikesalaisuus- ja EDIRPA-säädöksiin perustuvan salassapito-oikeuden pysyttämisen myös kestävyysraportoinnissa.

16 §. *Lyhennetty kestävyysraportti*. Pykälä kumotaan tarpeettomana, sillä muutosdirektiivillä yhtäältä korotetaan kestävyysraportointivelvollisuuden aikaansaavat raja-arvot siten, että pienet ja keskisuuret yritykset jäävät soveltamisalan ulkopuolelle, ja toisaalta nimenomaisesti poistetaan tilinpäätösdirektiivistä lainkohdan perustana olleet 19a.6 ja 19a.7 artiklat.

17 §. *Tytäryritystä koskevan poikkeusmahdollisuus*. Ehdotettu pykälä vastaa tilinpäätösdirektiivin uutta 29a.4a artiklaa, joka sallii konserniin tulleen tai siitä poistuneen tytäryrityksen jättämisen asianomaista tilikautta koskevan konsernikestävyysraportin ulkopuolelle. Säännös on omiaan vähentämään hallinnollista taakkaan konsernirakenteen muuttuessa.

19 §. *Konsernikestävyysraportti*. Pykälän *1 momentissa* raja-arvot konsernikestävyysraportin laatimiselle korotetaan muutosdirektiivin edellyttämällä tavalla tilinpäätösdirektiivin 29a.1

artiklan mukaisiksi. Pykälään myös lisätään tilinpäätösdirektiivin 29a.7a artiklan mukaisesti uusi *8 momentti*, joka koskee 2 §:n 16 kohdassa tarkoitettua holdingyritystä, joka on määritelty tilinpäätösdirektiivin 2 artiklassa (15 kohta). Tällaisen yrityksen ei ole tarpeen laatia alaisistaan tytäryrityksistä konsernikestävyysraporttia, jos tytäryritykset ovat liiketoimintamalleiltaan ja toiminnoiltaan toisistaan riippumattomia.

20 §. *Määräysvallassa olevaa emoyritystä koskeva poikkeus*. Pykälän *1 momenttia* muutetaan ulottamalla sen sallima helpotus myös sellaiseen suurikokoiseen pörssilistattuun emoyritykseen, joka on itse toisen yrityksen määräysvallassa. Tällöin konsernikestävyysraportin laatimisvelvollisuus kohdentuu vain viimeksi mainittuun yritykseen. Muutos perustuu tilinpäätösdirektiivin 19a.10 artiklaan.

22 §. *Kestävyysraportin ja toimintakertomuksen digitaalisuus.* Pykälää täydennetään uudella *3 momentilla*, joka täsmentää tilinpäätösdirektiivin uudistetun 29d.1 ja 29d.2 artiklan mukaisesti, että XBRL-merkinnät tulevat lisättäviksi digitaaliseen kestävyysraporttiin vasta, kun Komissio on erikseen säätänyt, miten merkinnät on tehtävä.

27 §. *Vastuu kestävyysraportista ja konsernikestävyysraportista.* Pykälän *1 momenttia* muutetaan tilinpäätösdirektiivin 33.1 artiklan ensimmäisen alakohdan mukaisesti siten, että yrityksen vastuu ulottuu myös kestävyysraportin ja toimintakertomuksen laatimiseen digitaalisesti. Toisaalta mainitun artiklan toisen alakohdan tavoin pykälän uusi *2 momentti* poissulkee vastuun digitaalisen muodossa esitettävien tietojen sisällöstä, koska esimerkiksi hallitus ei voine todentaa käytännössä, onko tiedot varustettu XBRL-merkinnöin siten kuin komission asetuksella säädetään.

28 §. *ETA-alueen ulkopuoliseen määräysvaltaan perustuva raportointivelvollisuus.* Pykälän *1 momentin 1 kohta* ja *2 momentin 1 kohta* käsittävät tilinpäätösdirektiivin 40a.1 artiklan toisen ja neljännen alakohdan edellyttämät täsmennykset.

8.2 Tilintarkastuslaki

1 luku – **Yleiset säännökset**

1 §. *Soveltamisala.* Voimassaoleva *4 momentti* koskee tilintarkastajan ominaisuudessa harjoitettua muuta toimintaa. Säännöstä täydennetään samasisältöisesti kestävyysraportointitarkastajan muiden kuin kestävyysraportoinnin varmentamista koskevien toimeksiantojen suorittamisesta, kuten VSME-standardin mukaisen raportin tai tiedon varmentamisesta. Nämä toimet ovat sopimuksenvaraisia. Tällaisen tehtävän suorittamisesta kestävyysraportointitarkastaja ei – kuten ei myöskään tilintarkastaja – olisi 10 luvun 9 a §:ssä säädetyn vahingonkorvausvastuun eikä mainitun luvun 10 §:ssä säädetyn rikosvastuun alainen vaan vastuu olisi sopimusperusteinen. Täydennys ei tarkoita, etteikö sanottua varmennustointa olisi mahdollista antaa muun tahon tehtäväksi, esimerkiksi asianomaiseen toimialaan perehtyneelle sertifiointilaitokselle.

3 luku – **Tilintarkastuksen ja kestävyysraportointivarmentamisen sisältö**

5 a §. *Kestävyysraportoinnin varmennuskertomus.* Pykälän *4 momenttia* täydennetään toisella virkkeellä, joka perustuu tilinpäätösdirektiivin 34.2a artiklaan. Sen mukaisesti kestävyysraportointitarkastajan on otettava huomioon, mitä kirjanpitolain 7 luvun 11 §:n 2 momentissa säädetään kestävyysraportointiyrityksen velvollisuudesta pidättäytyä kysymästä muita kuin mainitussa momentissa tarkoitettuja tietoja arvoketjuunsa kuuluvalta yritykseltä,

jossa viimeksi päättyneellä tilikaudella on ollut palveluksessa enintään 1 000 henkeä keskimäärin. Koska mainittu säännös rajoittaa kestävyysraportin laatimista, se rajoittaa myös kestävyysraportoinnin varmentamisen ulottuvuutta.

9 Voimaantulo

Ehdotetaan, että lait tulevat voimaan 30.6.2026, ja että niitä noudatettaisiin 1.7.2026 ja sen jälkeen alkavina tilikausina.

Lainmuutosta voitaisiin soveltaa myös jo tilikaudella, joka on alkanut ennen lain voimaantuloa 1.1.2026 tai sen jälkeen. Tämä on muutosdirektiivin tarkoituksen mukaista, vaikka direktiivissä ei säädetä siitä erikseen, vaan edellytetään jäsenvaltioiden panevan direktiivivelvoitteet voimaan viimeistään 19.3.2027 (art. 5.1). Säännös on tarpeen, jotta vältettäisiin tilanne, jossa muutosdirektiivin tarkoittama oikeushenkilö olisi velvollinen laatimaan kestävyysraportin tilivuodelta 2026 direktiivin tavoitteen vastaisesti. Ehdotuksen sanamuodon nojalla tällainen takautuva soveltaminen olisi kuitenkin oikeushenkilön itsensä päätettävissä, jottei estettäisi tilivuotta 2026 koskevan raportin laatimista vapaaehtoisesti siihen halukkailta. Vastaavalla tavalla on säädetty muun muassa kirjanpitolain muuttamista koskevissa laeissa 991/2024, 605/2024 ja 1249/2023.

Yli 500 henkilöä työllistäneet suuret pörssiyhtiöt ovat olleet velvollisia julkistamaan kestävyysraportin jo tilikaudesta 2024 alkaen. Osa on kuitenkin kooltaan sellaisia, että ne jäävät uusien kynnysarvojen alapuolelle – liikevaihto ei ylitä 450 miljoonan euron tai työntekijämäärä 1000 henkilön rajaa – eivätkä siten kuuluisi enää kestävyysraportointiyritysten joukkoon. Samalla mahdollinen määräys kestävyysraportoinnin varmentajan valinnasta yhtiöjärjestyksessä jää vaikutuksettomaksi, koska tällaisella pörssiyhtiöllä ei enää ole lakisääteistä velvoitetta raportointiin. Toisaalta, vaikkei siihen olisi enää lakiperusteista velvoitetta, yritys voisi niin halutessaan jatkaa raportointia omaehtoisesti edellä kirjanpitolain 7 luvun 1 §:n 7 momentin tarkoittamalla tavalla, jolloin yritys rinnastuu täysimääräisesti raportointivelvollisiin.

Erikseen ehdotetaan säädettäväksi tilintarkastusdirektiivin uuden 45.5b artiklan mukaisesti, että 31.12.2030 päättyvänä siirtymäkautena kestävyysraportoinnista voi antaa varmennuskertomuksen myös ETA:n ulkopuolinen tilintarkastusyhteisö ja tilintarkastaja, jos se on esittänyt Tilintarkastusvalvonnalle artiklassa edellytetyt tiedot ja selvitykset.

10 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Lakiehdotus ei vaikuta perusoikeuksiin eikä se käsitä muitakaan seikkoja, joiden toteuttamiselle perustuslaillisilla näkökohdilla olisi merkitystä.

Edellä mainituilla perusteilla lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisjärjestyksessä.

Ponsi

Koska muutosdirektiivissä on säännöksiä, jotka ehdotetaan pantaviksi täytäntöön lailla, annetaan eduskunnan hyväksyttäviksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

kirjanpitolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan kirjanpitolain (1336/1997) 7 luvun 1 §:n 4 momentti ja 16 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 1249/2023,

muutetaan 3 luvun 1 a §:n 5 momentin johdantokappale sekä 7 luvun 1 §:n 1 ja 2 momentti, 19 §:n 1 momentti, 20 §:n 1 momentin johdantokappale, 27 § sekä 28 §:n 1 momentti, 2 momentin johdantokappale ja 1 kohta, sellaisina kuin ne ovat, 3 luvun 1 a §:n 5 momentin johdantokappale sekä 7 luvun 1 §:n 2 momentti, 19 §:n 1 momentti, 20 §:n 1 momentin johdantokappale, 27 § sekä 28 §:n 1 momentti, 2 momentin johdantokappale ja 1 kohta laissa 1249/2023, 7 luvun 1 §:n 1 momentti laissa 605/2024 ja 7 luvun 2 §:n 13 kohta laissa 991/2024, sekä

lisätään 3 luvun 1 a §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1620/2015 ja 1249/2023, uusi 6 momentti sekä 7 luvun 1 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1249/2023 ja 605/2024, uusi 7 momentti, 2 §:ään , sellaisena kuin se on laeissa 1249/2023 ja 991/2024, uusi 14–16 kohta, 11 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1249/2023, uusi 2–6 momentti, lukuun uusi 11 a §, 17 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1249/2023, 605/2024 ja 991/2024, uusi 5 momentti, 19 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1249/2023, uusi 8 momentti, 22 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1249/2023, uusi 3 momentti ja 28 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1249/2023, uusi 8 momentti seuraavasti:

3 luku

Tilinpäätös ja toimintakertomus

1 a §

Toimintakertomus

— —

Jäljempänä 7 luvun 2 §:n 9 kohdassa tarkoitetun kestävyysraportointiyrityksen on esitettävä toimintakertomuksessa:

— —

Jos muun yrityksen kuin kestävyysraportointiyrityksen toimintakertomukseen sisällytetään tietoja 7 luvun 2 §:n 10 kohdassa tarkoitetuista kestävyysseikoista, toimintakertomuksessa on näiden tietojen yhteydessä selkeästi ilmoitettava, etteivät ne muodosta laissa tarkoitettua kestävyysraporttia. Jos kestävyysraportointitarkastaja on antanut tiedoista tilintarkastuslain (1141/2015) 3 luvun 5 c §:ssä tarkoitetun lausunnon, se on liitettävä toimintakertomukseen. Sen estämättä, mitä tässä momentissa säädetään, muu yritys kuin kestävyysraportointiyritys voi sitoutua kestävyysraportin laatimiseen tämän lain 7 luvun 1 §:n 7 momentissa tarkoitetulla tavalla.

7 luku

Kestävyysraportti

1 §

Soveltamisala

Tämän luvun säännöksiä sovelletaan sellaiseen yritykseen ja konsernin emoyritykseen, jossa viimeksi päättyneellä ja sitä edeltäneellä tilikaudella on ollut palveluksessa keskimäärin enemmän kuin 1 000 henkeä ja liikevaihtoa on kertynyt enemmän kuin 450 miljoonaa euroa. Emoyritys, joka laatii konsernikestävyysraportin, ei ole velvollinen laatimaan kestävyysraporttia erikseen omasta toiminnastaan.

Yrityksellä tarkoitetaan tässä luvussa osakeyhtiöitä ja osuuskuntia sekä muita tilinpäätösdirektiivin soveltamisalaan kuuluvia oikeushenkilöitä lukuun ottamatta kestävyyteen liittyvien tietojen antamisesta rahoituspalvelusektorilla annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/2088 2 artiklan 12 alakohdan b alakohdassa tarkoitettua vaihtoehtoista sijoitusrahastoa ja f alakohdassa tarkoitettua sijoitusrahastoa.

— —

Muu kuin 1 momentissa tarkoitettu yritys voi hallituksen tai vastaavan toimielimen päätöksellä sitoutua 2 §:n 7 kohdassa tarkoitettuun kestävyysraportointiin ja saattamaan kestävyysraporttinsa varmennettavaksi tilintarkastuslain mukaisesti sekä noudattamaan mitä tässä luvussa ja muualla laissa säädetään kestävyysraportointiyrityksestä. Tällaista yritystä pidetään 2 §:n 9 momentissa tarkoitettuna kestävyysraportointiyrityksenä ja siihen sovelletaan, mitä 27 §:ssä säädetään vastuusta. Tässä momentissa tarkoitettu yritys voi olla myös muu kuin 2 momentissa tarkoitettu oikeushenkilö.

2 §

Määritelmät

Tässä luvussa tarkoitetaan:

— —

13) *ESAP-asetuksella* rahoituspalvelujen, pääomamarkkinoiden ja kestävyyden kannalta merkityksellisiin julkisesti saatavilla oleviin tietoihin keskitetyn pääsyn tarjoavan eurooppalaisen keskitetyn yhteyspisteen perustamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2023/2859;

14) *liikesalaisuusdirektiivillä* julkistamattoman taitotiedon ja liiketoimintatiedon (liikesalaisuuksien) suojaamisesta laittomalta hankinnalta, käytöltä ja ilmaisemiselta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä (EU) 2016/943;

15) *EDIRPA-asetuksella* välineen perustamisesta Euroopan puolustusteollisuuden vahvistamiseksi yhteistoiminnallisten hankintojen avulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2023/2418 (EDIRPA);

16) *holdingyrityksellä* oikeushenkilöä, jonka ainoana tarkoituksena on tavoitella voittoa hankkimalla osuuksia muista yrityksistä ja niiden hallinnoimisella osallistumatta välittömästi tai välillisesti johtamiseen muutoin kuin omistajaoikeuksia käyttämällä.

11 §

Tiedot arvo- ja toimitusketjusta

— —

Kestävyysraportointiyrityksen arvoketjuun kuuluva yritys, joka on työllistänyt keskimäärin enintään 1 000 henkilöä viimeksi päättyneellä tilikaudella, voi ilmoittaa kestävyysraportointiyritykselle, ettei se anna muita kuin sellaisia tietoja, joista säädetään tilinpäätösdirektiivin 29 ca artiklaan perustuvissa raportointistandardeissa.

Kestävyysraportointiyritys ei saa sopimuksella tai muulla järjestelyllä velvoittaa arvoketjuunsa kuuluvaa yritystä antamaan muita kuin edellä tarkoitettuja tietoja kestävyysraportointia varten.

Edellä 2 momentissa säädetyn vastainen ehto on pätemätön. Jos kestävyysraportointiyritys pyytää arvoketjuunsa kuuluvalta yritykseltä muita kuin mainitussa momentissa tarkoitettuja tietoja, ne on yksilöitävä pyynnössä ja samalla ilmoitettava, että yrityksellä on oikeus olla antamatta asianomaisia tietoja.

Kestävyysraportointiyrityksen kestävyysraportti täyttää raportointia koskevat vaatimukset 2 momentissa tarkoitettua yritystä koskevien tietojen osalta. Kestävyysraportointiyritys ei ole velvollinen tarkastamaan 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksen todenperäisyyttä, ellei sitä ole perusteltua aihetta epäillä.

Edellä tässä pykälässä säädetty ei rajoita tietojen pyytämistä Euroopan unionin tai Suomen lainsäädännössä asianmukaisesta huolellisuudesta tai muutoin säädettyjen velvoitteiden täyttämiseksi.

Jollei kestävyysraportointiyritys saa arvoketjuaan koskevaa tietoa käyttöönsä muusta kuin 2 momentissa tarkoitetusta syystä, se on esitettävä kestävyysraportissa selvitys toteuttamistaan toimenpiteistä tiedon saamiseksi sekä syistä, jonka vuoksi tietoa ei ole saatu ja suunnittelemistaan toimenpiteistä tiedon hankkimiseksi vastaisuudessa. Mitä tässä momentissa säädetään, koskee ensimmäistä kolmea tilikautta, joilta kestävyysraportti on laadittava. Jos neljännellä tai myöhemmällä tilikaudella ei saada edellä tarkoitettua tietoa kestävyysraportointiyrityksen käyttöön, kestävyysraportissa voidaan käyttää arviota puuttuvan tiedon sijasta.

11 a §

Salassapito-oikeus

Jos 3–8 §:ssä tarkoitetun tiedon julkistaminen olisi erityisen haitallista kestävyysraportointiyrityksen taloudelliselle asemalle, tieto saadaan jättää esittämättä kestävyysraportissa edellyttäen, että:

1) tämä ei vaaranna riittävän ja tasapuolisen kuvan saamista kestävyysraportointiyrityksen kehityksestä, tuloksesta ja taloudellisesta asemasta tai sen olennaisista riskeistä tai vaikutuksista kestävyysseikkoihin;

2) tietoa ei ole mahdollista sisällyttää yhdisteltynä muihin tietoihin tai muutoin esittää tavalla, joka ei merkittävästi vaaranna kestävyysraportointiyrityksen taloudellista asemaa;

3) tästä ilmoitetaan kestävyysraportissa; ja

4) kestävyysraportointiyritys arvioi kunkin tilikauden päättyessä, onko julkistamatta jättäminen edelleen perusteltua.

Sen lisäksi, mitä 2 momentissa säädetään, kestävyysraportissa saadaan jättää julkistamatta tieto, joka koskee kestävyysraportointiyrityksen henkistä pääomaa, immateriaalioikeuksia, tietotaitoa tai liikesalaisuusdirektiivin 2 artiklan 1 alakohdassa tarkoitettua liikesalaisuutta, jos kestävyysraportissa ilmoitetaan menettelystä ja kestävyysraportointiyritys arvioi kunkin tilikauden päättyessä, onko tiedon julkistamatta jättäminen edelleen perusteltua. Mitä tässä momentissa säädetään, koskee myös EDIRPA-asetuksen 2 artiklan 7 alakohdassa tarkoitettua turvallisuusluokiteltua tietoa sekä muuta tietoa, jonka luvaton käsitteleminen tai julkistaminen on kielletty lailla tai Euroopan unionin säädöksellä luonnollisen henkilö yksityisyyden tai turvallisuuden suojelemiseksi taikka oikeushenkilön suojaamiseksi.

17 §

Tytäryritystä koskeva poikkeusmahdollisuus

Jos tytäryritys on tullut emoyrityksen määräysvaltaan tai poistunut siitä tilikauden aikana, emoyritys voi jättää tytäryrityksen tiedot asianomaista tilikautta koskevan konsernikestävyysraportin ulkopuolelle. Tiedot on kuitenkin esitettävä raportissa, jos jokin tapahtuma tytäryrityksessä on ollut merkityksellinen konsernin vaikutuksille kestävyysseikkoihin tai niistä aiheutuviin riskeihin taikka mahdollisuuksiin konsernissa.

19 §

Konsernikestävyysraportti

Jos konsernilla on viimeksi päättyneellä ja sitä edeltäneellä tilikaudella ollut palveluksessa keskimäärin enemmän kuin 1 000 henkeä ja liikevaihtoa on kertynyt enemmän kuin 450 miljoonaa euroa, konsernin toimintakertomukseen on sisällytettävä erillisenä osiona kestävyysraportti konsernin toiminnasta (*konsernikestävyysraportti*), jossa on esitettävä tiedot, jotka ovat tarpeen, jotta voidaan ymmärtää:

1) konsernin vaikutukset kestävyysseikkoihin;

2) miten kestävyysseikat vaikuttavat konsernin kehitykseen, tulokseen ja asemaan.

— —

Holdingyrityksen ei tarvitse laatia eikä sisällyttää konserninsa toimintakertomukseen konsernikestävyysraporttia, jos tytäryritysten liiketoimintamallit ja toiminnot ovat toisistaan riippumattomia.

20 §

Määräysvallassa olevaa emoyritystä koskeva poikkeus

Jos emoyritys kuuluu toisen yrityksen määräysvaltaan, emoyrityksen ei ole tarpeen laatia konsernikestävyysraporttia edellyttäen, että toimintakertomuksessa esitetään:

— —

22 §

Kestävyysraportin ja toimintakertomuksen digitaalisuus

— —

Kestävyysraportointiyritys on velvollinen tekemään 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetut merkinnät, kun niiden sisällöstä ja muodosta on säädetty Euroopan unionin lainsäädännössä. Mitä tässä momentissa säädetään, koskee myös toimintakertomusta konsernista ja konsernikestävyysraporttia.

27 §

Vastuu kestävyysraportista ja konsernikestävyysraportista

Edellä 3 luvun 7 a §:ssä säädetty koskee myös varmistumista siitä, että kestävyysraportti ja konsernikestävyysraportti laaditaan ja julkistetaan:

1) noudattaen tämän luvun säännöksiä ja raportointistandardeja; ja

2) sähköisessä XHTML-muodossa ja varustettuina XBRL-tunnisteilla ESEF-asetuksen mukaisesti.

Edellä 1 momentissa säädetyn estämättä, vastuu ei koske tietojen esittämistä 2 kohdassa tarkoitetussa sähköisessä muodossa.

28 §

ETA-alueen ulkopuoliseen määräysvaltaan perustuva raportointivelvollisuus

Mitä edellä tässä luvussa säädetään kestävyysraportoinnista, sovelletaan myös:

1) ETA-alueen ulkopuoliseen yritykseen, jolla on määräysvalta 1 §:n 2 momentissa tarkoitetussa oikeushenkilössä, jos tämän oikeushenkilön liikevaihto oli yli 200 miljoonaa euroa viimeksi päättynyttä edeltäneellä tilikaudella;

2) muuhun kuin 1 kohdassa tarkoitettuun ETA-alueen ulkopuoliseen yritykseen, jonka Suomessa sijaitsevan sivuliikkeen liikevaihto oli yli 200 miljoonaa euroa viimeksi päättynyttä edeltäneellä tilikaudella.

Edellä 1 momentissa säädettyä ei kuitenkaan sovelleta ETA-alueen ulkopuoliseen yritykseen, jos sen liikevaihto konserniyrityksineen ETA-alueelta oli kummallakin kahdella viimeksi päättyneellä tilikaudella:

1) enintään 450 miljoonaa euroa; tai

— —

Edellä tässä pykälässä säädetyn estämättä sellaisessa ETA-alueen ulkopuolisessa holdingyrityksessä, jonka tytäryritysten liiketoimintamallit ja toiminnot ovat toistaan riippumattomia, kestävyysraportti saadaan jättää laatimatta ja julkistamatta.

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Sitä sovelletaan 1 päivänä heinäkuuta 2026 ja sen jälkeen alkaviin tilikausiin.

Lakia voidaan soveltaa myös tilikaudella, joka on alkanut ennen tämän lain voimaantuloa, jos tilikausi on alkanut 1 päivänä tammikuuta 2026 tai sen jälkeen. Yritys, joka on julkistanut kestävyysraportin tai konsernikestävyysraportin 1 päivänä tammikuuta 2024 tai sen jälkeen alkaneesta tilikaudesta, ei ole enää velvollinen kestävyysraportointiin, jos se ei ylitä 7 luvun 1 §:n 1 momentissa säädettyjä raja-arvoja.

———

2.

Laki

tilintarkastuslain 1 luvun 1 §:n ja 3 luvun 5 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan tilintarkastuslain (1141/2015) 1 luvun 1 §:n 4 momentti ja 3 luvun 5 a §:n 4 momentti, sellaisina kuin ne ovat, ensin mainittu laissa 622/2016 ja viimeksi mainittu laissa 1250/2023, seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

— —

Tilintarkastajan tässä ominaisuudessaan harjoittamaan muuhun kuin 1, 2 tai 3 momentissa tarkoitettuun toimintaan sovelletaan 4 luvun 1–3 ja 8 §:ää, 7 ja 8 lukua, 9 luvun 1 §:ää, 10 luvun 1–4, 7 ja 8 §:ää ja 11 luvun 1 §:ää. Kestävyysraportointitarkastajan tässä ominaisuudessa harjoittamaan muuhun kuin 7 ja 8 momentissa tarkoitettuun toimintaan sovelletaan 4 luvun 1–3 ja 8 a §:ää lukuun ottamatta siinä viitattua 6 ja 7 §:ää, 7 luvun 10 §:ää, 8 luvun 9 §:ää, 9 luvun 1 §:ää, 10 luvun 1, 2, 3 a, 7 ja 8 §:ää ja 11 luvun 1 §:ää.

— —

3 luku

Tilintarkastuksen ja kestävyysraportointivarmentamisen sisältö

5 a §

Kestävyysraportoinnin varmennuskertomus

— —

Kestävyysraportointitarkastajan on suoritettava toimeksiantonsa siten, että 2 momentissa tarkoitettu lausunto esitetään ainakin tilinpäätösdirektiivin 34 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan a a alakohdassa tarkoitetulla tavalla rajoitetun varmuuden antavana johtopäätöksenä siitä, ettei ole havaittu mitään seikkaa, jonka perusteella voitaisiin päätellä, että kestävyysraportointi on oleellisesti virheellinen. Lausuntoa laadittaessa on otettava huomioon, mitä kirjanpitolain 7 luvun 11 §:n 2 momentissa säädetään kestävyysraportointiyrityksen arvoketjuun kuuluvan yrityksen oikeudesta pidättäytyä antamasta muita kuin mainitussa momentissa tarkoitettuja tietoja, jos yrityksellä on ollut palveluksessaan keskimäärin enintään 1 000 henkeä viimeksi päättyneellä tilikaudella.

— —

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Sitä sovelletaan 1 päivänä heinäkuuta 2026 ja sen jälkeen alkaviin tilikausiin.

Lakia voidaan soveltaa myös tilikaudella, joka on alkanut ennen tämän lain voimaantuloa, jos tilikausi on alkanut 1 päivänä tammikuuta 2026 tai sen jälkeen.

Sen estämättä, mitä muualla laissa säädetään, 3 luvun 5 a §:ssä tarkoitetun kestävyysraportoinnin varmennuskertomuksen voi antaa viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2030 päättyviltä tilikausilta sellainen ETA:n ulkopuolinen tilintarkastusyhteisö tai tilintarkastaja, joka on ilmoittautunut Tilintarkastusvalvonnalle merkittäväksi 6 luvun 9 §:ssä tarkoitettuun rekisteriin väliaikaisesti. Rekisteröinnin edellytyksenä on, että ilmoituksessa esitetään ETA:n ulkopuolisesta tilintarkastusyhteisöstä tai tilintarkastajasta:

1) nimi ja postiosoite sekä oikeushenkilöllisyyden muoto;

2) vakuutus siitä, että ETA:n ulkopuolisella tilintarkastusyhteisöllä tai tilintarkastajalla, joka allekirjoittaa varmennuskertomuksen, on riittävä osaaminen kestävyysraportoinnista ja kestävyysraportoinnin varmentamisesta;

3) kuvaus 2 kohdassa tarkoitetusta osaamisesta ja selvitys siitä, miten se on hankittu;

4) tieto tilintarkastusyhteisöjen muodostamasta ketjusta, johon ETA:n ulkopuolinen tilintarkastusyhteisö tai tilintarkastaja kuuluu;

5) tieto standardeista ja riippumattomuusvaatimuksista, joita noudatetaan varmentamisessa;

6) kuvaus sisäisen valvonnan menettelyistä;

7) tieto siitä, milloin laadunvalvonnallinen tarkastus kestävyysvarmentamisessa noudatettavista toimintatavoista on viimeksi toteutettu, ja tieto tämän tarkastuksen tulemista.

Helsingissä 26.3.2026

Pääministeri

Petteri Orpo

Työministeri Matias Marttinen

Liite
Rinnakkaistekstit

1.

Laki

kirjanpitolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan kirjanpitolain (1336/1997) 7 luvun 1 §:n 4 momentti ja 16 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 1249/2023,

muutetaan 3 luvun 1 a §:n 5 momentin johdantokappale sekä 7 luvun 1 §:n 1 ja 2 momentti, 19 §:n 1 momentti, 20 §:n 1 momentin johdantokappale, 27 § sekä 28 §:n 1 momentti, 2 momentin johdantokappale ja 1 kohta, sellaisina kuin ne ovat, 3 luvun 1 a §:n 5 momentin johdantokappale sekä 7 luvun 1 §:n 2 momentti, 19 §:n 1 momentti, 20 §:n 1 momentin johdantokappale, 27 § sekä 28 §:n 1 momentti, 2 momentin johdantokappale ja 1 kohta laissa 1249/2023, 7 luvun 1 §:n 1 momentti laissa 605/2024 ja 7 luvun 2 §:n 13 kohta laissa 991/2024, sekä

lisätään 3 luvun 1 a §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1620/2015 ja 1249/2023, uusi 6 momentti sekä 7 luvun 1 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1249/2023 ja 605/2024, uusi 7 momentti, 2 §:ään , sellaisena kuin se on laeissa 1249/2023 ja 991/2024, uusi 14–16 kohta, 11 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1249/2023, uusi 2–6 momentti, lukuun uusi 11 a §, 17 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1249/2023, 605/2024 ja 991/2024, uusi 5 momentti, 19 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1249/2023, uusi 8 momentti, 22 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1249/2023, uusi 3 momentti ja 28 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1249/2023, uusi 8 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
3 luku	3 luku
Tilinpäätös ja toimintakertomus	**Tilinpäätös ja toimintakertomus**
1 a §	1 a §
Toimintakertomus	*Toimintakertomus*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
Suuryrityksen, pörssilistatun pienyrityksen ja pörssilistatun keskikokoisen yrityksen on esitettävä toimintakertomuksessa:	*Jäljempänä 7 luvun 2 §:n 9 kohdassa tarkoitetun kestävyysraportointiyrityksen* on esitettävä toimintakertomuksessa:
	— — — — — — — — — — — — — — — —
	Jos muun yrityksen kuin kestävyysraportointiyrityksen toimintakertomukseen sisällytetään tietoja 7 luvun 2 §:n 10 kohdassa tarkoitetuista kestävyysseikoista, toimintakertomuksessa on näiden tietojen yhteydessä selkeästi

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	ilmoitettava, etteivät ne muodosta laissa tarkoitettua kestävyysraporttia. Jos kestävyysraportointitarkastaja on antanut tiedoista tilintarkastuslain (1141/2015) 3 luvun 5 c §:ssä tarkoitetun lausunnon, se on liitettävä toimintakertomukseen. Sen estämättä, mitä tässä momentissa säädetään, muu yritys kuin kestävyysraportointiyritys voi sitoutua kestävyysraportin laatimiseen tämän lain 7 luvun 1 §:n 7 momentissa tarkoitetulla tavalla.
7 luku	7 luku
Kestävyysraportti	**Kestävyysraportti**
1 §	1 §
Soveltamisala	*Soveltamisala*
Tämän luvun säännöksiä sovelletaan suuryritykseen, suurkonsernin emoyritykseen, pörssilistattuun pienyritykseen ja pörssilistattuun keskikokoiseen yritykseen. Emoyritys, joka laatii konsernikestävyysraportin, ei ole velvollinen laatimaan kestävyysraporttia erikseen omasta toiminnastaan.	Tämän luvun säännöksiä sovelletaan *sellaiseen yritykseen ja konsernin emoyritykseen, jossa viimeksi päättyneellä ja sitä edeltäneellä tilikaudella on ollut palveluksessa keskimäärin enemmän kuin 1 000 henkeä ja liikevaihtoa on kertynyt enemmän kuin 450 miljoonaa euroa.* Emoyritys, joka laatii konsernikestävyysraportin, ei ole velvollinen laatimaan kestävyysraporttia erikseen omasta toiminnastaan.
Yrityksellä tarkoitetaan tässä luvussa osakeyhtiöitä ja osuuskuntia sekä muita tilinpäätösdirektiivin soveltamisalaan kuuluvia oikeushenkilöitä.	***Yrityksellä*** tarkoitetaan tässä luvussa osakeyhtiöitä ja osuuskuntia sekä muita tilinpäätösdirektiivin soveltamisalaan kuuluvia oikeushenkilöitä *lukuun ottamatta kestävyyteen liittyvien tietojen antamisesta rahoituspalvelusektorilla annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/2088 2 artiklan 12 alakohdan b alakohdassa tarkoitettua vaihtoehtoista sijoitusrahastoa ja f alakohdassa tarkoitettua sijoitusrahastoa.*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
	(4 mom. kumotaan)
	— — — — — — — — — — — — — — — —
	Muu kuin 1 momentissa tarkoitettu yritys voi hallituksen tai vastaavan toimielimen päätöksellä sitoutua 2 §:n 7 kohdassa tarkoitettuun kestävyysraportointiin ja

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	saattamaan kestävyysraporttinsa varmennettavaksi tilintarkastuslain mukaisesti sekä noudattamaan mitä tässä luvussa ja muualla laissa säädetään kestävyysraportointiyrityksestä. Tällaista yritystä pidetään 2 §:n 9 momentissa tarkoitettuna kestävyysraportointiyrityksenä ja siihen sovelletaan, mitä 27 §:ssä säädetään vastuusta. Tässä momentissa tarkoitettu yritys voi olla myös muu kuin 2 momentissa tarkoitettu oikeushenkilö.
2 §	2 §
Määritelmät	*Määritelmät*
Tässä luvussa tarkoitetaan:	Tässä luvussa tarkoitetaan:
— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —
13) *ESAP-asetuksella* rahoituspalvelujen, pääomamarkkinoiden ja kestävyyden kannalta merkityksellisiin julkisesti saatavilla oleviin tietoihin keskitetyn pääsyn tarjoavan eurooppalaisen keskitetyn yhteyspisteen perustamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2023/2859.	13) *ESAP-asetuksella* rahoituspalvelujen, pääomamarkkinoiden ja kestävyyden kannalta merkityksellisiin julkisesti saatavilla oleviin tietoihin keskitetyn pääsyn tarjoavan eurooppalaisen keskitetyn yhteyspisteen perustamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2023/2859*;*
	14) ***liikesalaisuusdirektiivillä*** *julkistamattoman taitotiedon ja liiketoimintatiedon (liikesalaisuuksien) suojaamisesta laittomalta hankinnalta, käytöltä ja ilmaisemiselta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä (EU) 2016/943;*
	15) ***EDIRPA-asetuksella*** *välineen perustamisesta Euroopan puolustusteollisuuden vahvistamiseksi yhteistoiminnallisten hankintojen avulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2023/2418 (EDIRPA);*
	16) ***holdingyrityksellä*** *oikeushenkilöä, jonka ainoana tarkoituksena on tavoitella voittoa hankkimalla osuuksia muista yrityksistä ja niiden hallinnoimisella osallistumatta välittömästi tai välillisesti johtamiseen muutoin kuin omistajaoikeuksia käyttämällä.*

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
11 §	11 §
Tiedot arvo- ja toimitusketjusta	*Tiedot arvo- ja toimitusketjusta*
— — — — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — — — —
	Kestävyysraportointiyrityksen arvoketjuun kuuluva yritys, joka on työllistänyt keskimäärin enintään 1 000 henkilöä viimeksi päättyneellä tilikaudella, voi ilmoittaa kestävyysraportointiyritykselle, ettei se anna muita kuin sellaisia tietoja, joista säädetään tilinpäätösdirektiivin 29 ca artiklaan perustuvissa raportointistandardeissa. Kestävyysraportointiyritys ei saa sopimuksella tai muulla järjestelyllä velvoittaa arvoketjuunsa kuuluvaa yritystä antamaan muita kuin edellä tarkoitettuja tietoja kestävyysraportointia varten. *Edellä 2 momentissa säädetyn vastainen ehto on pätemätön. Jos kestävyysraportointiyritys pyytää arvoketjuunsa kuuluvalta yritykseltä muita kuin mainitussa momentissa tarkoitettuja tietoja, ne on yksilöitävä pyynnössä ja samalla ilmoitettava, että yrityksellä on oikeus olla antamatta asianomaisia tietoja.* *Kestävyysraportointiyrityksen kestävyysraportti täyttää raportointia koskevat vaatimukset 2 momentissa tarkoitettua yritystä koskevien tietojen osalta. Kestävyysraportointiyritys ei ole velvollinen tarkastamaan 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksen todenperäisyyttä, ellei sitä ole perusteltua aihetta epäillä.* *Edellä tässä pykälässä säädetty ei rajoita tietojen pyytämistä Euroopan unionin tai Suomen lainsäädännössä asianmukaisesta huolellisuudesta tai muutoin säädettyjen velvoitteiden täyttämiseksi.* *Jollei kestävyysraportointiyritys saa arvoketjuaan koskevaa tietoa käyttöönsä muusta kuin 2 momentissa tarkoitetusta syystä, se on esitettävä kestävyysraportissa selvitys toteuttamistaan toimenpiteistä tiedon saamiseksi sekä syistä, jonka vuoksi tietoa ei ole saatu ja suunnittelemistaan toimenpiteistä tiedon hankkimiseksi vastaisuudessa. Mitä tässä momentissa säädetään, koskee ensimmäistä kolmea tilikautta, joilta*

kestävyysraportti on laadittava. Jos neljännellä tai myöhemmällä tilikaudella ei saada edellä tarkoitettua tietoa kestävyysraportointiyrityksen käyttöön, kestävyysraportissa voidaan käyttää arviota puuttuvan tiedon sijasta.

11 a §

Salassapito-oikeus

Jos 3–8 §:ssä tarkoitetun tiedon julkistaminen olisi erityisen haitallista kestävyysraportointiyrityksen taloudelliselle asemalle, tieto saadaan jättää esittämättä kestävyysraportissa edellyttäen, että:

1) tämä ei vaaranna riittävän ja tasapuolisen kuvan saamista kestävyysraportointiyrityksen kehityksestä, tuloksesta ja taloudellisesta asemasta tai sen olennaisista riskeistä tai vaikutuksista kestävyysseikkoihin;

2) tietoa ei ole mahdollista sisällyttää yhdisteltynä muihin tietoihin tai muutoin esittää tavalla, joka ei merkittävästi vaaranna kestävyysraportointiyrityksen taloudellista asemaa;

3) tästä ilmoitetaan kestävyysraportissa; ja

4) kestävyysraportointiyritys arvioi kunkin tilikauden päättyessä, onko julkistamatta jättäminen edelleen perusteltua.

Sen lisäksi, mitä 2 momentissa säädetään, kestävyysraportissa saadaan jättää julkistamatta tieto, joka koskee kestävyysraportointiyrityksen henkistä pääomaa, immateriaalioikeuksia, tietotaitoa tai liikesalaisuusdirektiivin 2 artiklan 1 alakohdassa tarkoitettua liikesalaisuutta, jos kestävyysraportissa ilmoitetaan menettelystä ja kestävyysraportointiyritys arvioi kunkin tilikauden päättyessä, onko tiedon julkistamatta jättäminen edelleen perusteltua. Mitä tässä momentissa säädetään, koskee myös EDIRPA-asetuksen 2 artiklan 7 alakohdassa tarkoitettua turvallisuusluokiteltua tietoa sekä muuta tietoa, jonka luvaton käsitteleminen tai julkistaminen on kielletty lailla tai Euroopan unionin säädöksellä luonnollisen henkilö

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	yksityisyyden tai turvallisuuden suojelemiseksi taikka oikeushenkilön suojaamiseksi.
16 §	
Lyhennetty kestävyysraportti	*(16 § kumotaan)*
Poiketen siitä, mitä edellä tässä luvussa säädetään, pieni ja keskikokoinen kestävyysraportointiyritys saa laatia lyhennetyn kestävyysraportin. Lyhennetyssä kestävyysraportissa on esitettävä kuitenkin vähintään seuraavat tiedot: *1) tiivistelmä liiketoimintamallista ja -strategiasta;* *2) kuvaus kestävyysseikkoihin liittyvistä toimintaperiaatteista;* *3) selvitys merkittävimmistä kestävyysraportointiyrityksen tosiasiallisista tai mahdollisista haittavaikutuksista kestävyysseikkoihin;* *4) 3 kohdassa tarkoitettujen vaikutusten tunnistamiseksi, seuraamiseksi, ehkäisemiseksi, lieventämiseksi tai korjaamiseksi toteutetut toimet;* *5) selvitys merkittävimmistä kestävyysseikkoihin liittyvistä riskeistä sekä siitä, miten kestävyysraportointiyritys hallitsee näitä riskejä;* *6) tiedot keskeisistä indikaattoreista, jotka ovat tarpeen 1–5 kohdassa tarkoitettujen tietojen esittämiseksi.* *Mitä 1 momentissa säädetään, koskee myös:* *1) vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 145 alakohdassa tarkoitettua pientä tai rakenteeltaan yksinkertaista laitosta;* *2) vakuutusyhtiölain 1 luvun 3 c §:ssä tarkoitettua vakuutuskytkösyhtiötä ja mainitun luvun 4 §:ssä tarkoitettua jälleenvakuutuskytkösyhtiötä.* *Lyhennetty kestävyysraportti on laadittava pientä ja keskikokoista kestävyysraportointiyritystä koskevan kestävyysraportointistandardin mukaisesti.* *Jos 1 momentissa säädetty tiedonantovelvollisuus on ristiriidassa 3*	

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
momentissa tarkoitetun raportointistandardin kanssa, noudatetaan mainittua kestävyysraportointistandardia.	
17 §	17 §
Tytäryritystä koskeva poikkeusmahdollisuus	*Tytäryritystä koskeva poikkeusmahdollisuus*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
	Jos tytäryritys on tullut emoyrityksen määräysvaltaan tai poistunut siitä tilikauden aikana, emoyritys voi jättää tytäryrityksen tiedot asianomaista tilikautta koskevan konsernikestävyysraportin ulkopuolelle. Tiedot on kuitenkin esitettävä raportissa, jos jokin tapahtuma tytäryrityksessä on ollut merkityksellinen konsernin vaikutuksille kestävyysseikkoihin tai niistä aiheutuviin riskeihin taikka mahdollisuuksiin konsernissa.
19 §	19 §
Konsernikestävyysraportti	*Konsernikestävyysraportti*
Suurkonsernia koskevaan toimintakertomukseen on sisällytettävä erillisenä osiona kestävyysraportti konsernin toiminnasta (*konsernikestävyysraportti*), jossa on esitettävä tiedot, jotka ovat tarpeen, jotta voidaan ymmärtää:	*Jos konsernilla on viimeksi päättyneellä ja sitä edeltäneellä tilikaudella ollut palveluksessa keskimäärin enemmän kuin 1 000 henkeä ja liikevaihtoa on kertynyt enemmän kuin 450 miljoonaa euroa, konsernin* toimintakertomukseen on sisällytettävä erillisenä osiona kestävyysraportti konsernin toiminnasta (*konsernikestävyysraportti*), jossa on esitettävä tiedot, jotka ovat tarpeen, jotta voidaan ymmärtää:
1) konsernin vaikutukset kestävyysseikkoihin;	1) konsernin vaikutukset kestävyysseikkoihin;
2) miten kestävyysseikat vaikuttavat konsernin kehitykseen, tulokseen ja asemaan.	2) miten kestävyysseikat vaikuttavat konsernin kehitykseen, tulokseen ja asemaan.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
	Holdingyrityksen ei tarvitse laatia eikä sisällyttää konserninsa toimintakertomukseen konsernikestävyysraporttia, jos tytäryritysten liiketoimintamallit ja toiminnot ovat toisistaan riippumattomia.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
20 §	20 §
Määräysvallassa olevaa emoyritystä koskeva poikkeus	*Määräysvallassa olevaa emoyritystä koskeva poikkeus*
Jos *muu* emoyritys *kuin pörssilistattu suuryritys* kuuluu toisen yrityksen määräysvaltaan, emoyrityksen ei ole tarpeen laatia konsernikestävyysraporttia edellyttäen, että toimintakertomuksessa esitetään:	Jos emoyritys kuuluu toisen yrityksen määräysvaltaan, emoyrityksen ei ole tarpeen laatia konsernikestävyysraporttia edellyttäen, että toimintakertomuksessa esitetään:
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
22 §	22 §
Kestävyysraportin ja toimintakertomuksen digitaalisuus	*Kestävyysraportin ja toimintakertomuksen digitaalisuus*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
	Kestävyysraportointiyritys on velvollinen tekemään 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetut merkinnät, kun niiden sisällöstä ja muodosta on säädetty Euroopan unionin lainsäädännössä. Mitä tässä momentissa säädetään, koskee myös toimintakertomusta konsernista ja konsernikestävyysraporttia.
27 §	27 §
Vastuu kestävyysraportista ja konsernikestävyysraportista	*Vastuu kestävyysraportista ja konsernikestävyysraportista*
Mitä 3 luvun 7 a §:ssä säädetään vastuusta, koskee myös tässä luvussa tarkoitettua kestävyysraporttia ja konsernikestävyysraporttia.	*Edellä* 3 luvun 7 a §:ssä *säädetty koskee myös varmistumista siitä, että kestävyysraportti ja konsernikestävyysraportti laaditaan ja julkistetaan:* *1) noudattaen tämän luvun säännöksiä ja raportointistandardeja; ja* *2) sähköisessä XHTML-muodossa ja varustettuina XBRL-tunnisteilla ESEF-asetuksen mukaisesti.* *Edellä 1 momentissa säädetyn estämättä, vastuu ei koske tietojen esittämistä 2 kohdassa tarkoitetussa sähköisessä muodossa.*

Voimassa oleva laki

28 §

ETA-alueen ulkopuoliseen määräysvaltaan perustuva raportointivelvollisuus

Mitä edellä tässä luvussa säädetään kestävyysraportoinnista, sovelletaan myös:

1) ETA-alueen ulkopuoliseen yritykseen, jolla on määräysvalta 1 §:n 2 momentissa tarkoitetussa oikeushenkilössä;

2) muuhun kuin 1 kohdassa tarkoitettuun ETA-alueen ulkopuoliseen yritykseen, jonka Suomessa sijaitsevan sivuliikkeen liikevaihto oli yli 40 miljoonaa euroa viimeksi päättynyttä edeltäneellä tilikaudella.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei kuitenkaan sovelleta ETA-alueen ulkopuoliseen yritykseen, jos sen liikevaihto konserniyrityksineen oli kahdelta viimeksi päättyneenä tilikaudelta:

1) *yhteensä* enintään 150 miljoonaa euroa; tai

Ehdotus

28 §

ETA-alueen ulkopuoliseen määräysvaltaan perustuva raportointivelvollisuus

Mitä edellä tässä luvussa säädetään kestävyysraportoinnista, sovelletaan myös:

1) ETA-alueen ulkopuoliseen yritykseen, jolla on määräysvalta 1 §:n 2 momentissa tarkoitetussa oikeushenkilössä*, jos tämän oikeushenkilön liikevaihto oli yli 200 miljoonaa euroa viimeksi päättynyttä edeltäneellä tilikaudella;*

2) muuhun kuin 1 kohdassa tarkoitettuun ETA-alueen ulkopuoliseen yritykseen, jonka Suomessa sijaitsevan sivuliikkeen liikevaihto oli yli *200* miljoonaa euroa viimeksi päättynyttä edeltäneellä tilikaudella.

Edellä 1 momentissa *säädettyä* ei kuitenkaan sovelleta ETA-alueen ulkopuoliseen yritykseen, jos sen liikevaihto konserniyrityksineen *ETA-alueelta* oli kummallakin kahdella viimeksi päättyneellä tilikaudella:

1) enintään *450* miljoonaa euroa; tai

— — — — — — — — — — — — — —

Edellä tässä pykälässä säädetyn estämättä sellaisessa ETA-alueen ulkopuolisessa holdingyrityksessä, jonka tytäryritysten liiketoimintamallit ja toiminnot ovat toistaan riippumattomia, kestävyysraportti saadaan jättää laatimatta ja julkistamatta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Sitä sovelletaan 1 päivänä heinäkuuta 2026 ja sen jälkeen alkaviin tilikausiin.

Lakia voidaan soveltaa myös tilikaudella, joka on alkanut ennen tämän lain voimaantuloa, jos tilikausi on alkanut 1 päivänä tammikuuta 2026 tai sen jälkeen. Yritys, joka on julkistanut kestävyysraportin tai konsernikestävyysraportin 1 päivänä tammikuuta 2024 tai sen jälkeen alkaneesta tilikaudesta, ei ole enää velvollinen kestävyysraportointiin, jos se ei ylitä 7 luvun 1 §:n 1 momentissa säädettyjä raja-arvoja.

2.

Laki

tilintarkastuslain 1 luvun 1 §:n ja 3 luvun 5 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan tilintarkastuslain (1141/2015) 1 luvun 1 §:n 4 momentti ja 3 luvun 5 a §:n 4 momentti, sellaisina kuin ne ovat, ensin mainittu laissa 622/2016 ja viimeksi mainittu laissa 1250/2023, seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
1 luku	1 luku
Yleiset säännökset	**Yleiset säännökset**
1 §	1 §
Soveltamisala	*Soveltamisala*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Tilintarkastajan tässä ominaisuudessaan harjoittamaan muuhun kuin 1, 2 tai 3 momentissa tarkoitettuun toimintaan sovelletaan 4 luvun 1–3 ja 8 §:ää, 7 ja 8 lukua, 9 luvun 1 §:ää, 10 luvun 1–4, 7 ja 8 §:ää ja 11 luvun 1 §:ää.	Tilintarkastajan tässä ominaisuudessaan harjoittamaan muuhun kuin 1, 2 tai 3 momentissa tarkoitettuun toimintaan sovelletaan 4 luvun 1–3 ja 8 §:ää, 7 ja 8 lukua, 9 luvun 1 §:ää, 10 luvun 1–4, 7 ja 8 §:ää ja 11 luvun 1 §:ää. *Kestävyysraportointitarkastajan tässä ominaisuudessa harjoittamaan muuhun kuin 7 ja 8 momentissa tarkoitettuun toimintaan sovelletaan 4 luvun 1–3 ja 8 a §:ää lukuun ottamatta siinä viitattua 6 ja 7 §:ää, 7 luvun 10 §:ää, 8 luvun 9 §:ää, 9 luvun 1 §:ää, 10 luvun 1, 2, 3 a, 7 ja 8 §:ää ja 11 luvun 1 §:ää.*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
3 luku	3 luku
Tilintarkastuksen ja kestävyysraportointivarmentamisen sisältö	**Tilintarkastuksen ja kestävyysraportointivarmentamisen sisältö**
5 a §	5 a §
Kestävyysraportoinnin varmennuskertomus	*Kestävyysraportoinnin varmennuskertomus*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
Kestävyysraportointitarkastajan on suoritettava toimeksiantonsa siten, että 2 momentin tarkoittama lausunto esitetään ainakin tilinpäätösdirektiivin 34 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan a a alakohdassa tarkoitetulla tavalla rajoitetun varmuuden antavana johtopäätöksenä siitä, ettei ole havaittu mitään seikkaa, jonka perusteella voitaisiin päätellä, että kestävyysraportointi on oleellisesti virheellinen.	Kestävyysraportointitarkastajan on suoritettava toimeksiantonsa siten, että 2 *momentissa tarkoitettu* lausunto esitetään ainakin tilinpäätösdirektiivin 34 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan a a alakohdassa tarkoitetulla tavalla rajoitetun varmuuden antavana johtopäätöksenä siitä, ettei ole havaittu mitään seikkaa, jonka perusteella voitaisiin päätellä, että kestävyysraportointi on oleellisesti virheellinen. *Lausuntoa laadittaessa on otettava huomioon, mitä kirjanpitolain 7 luvun 11 §:n 2 momentissa säädetään kestävyysraportointiyrityksen arvoketjuun kuuluvan yrityksen oikeudesta pidättäytyä antamasta muita kuin mainitussa momentissa tarkoitettuja tietoja, jos yrityksellä on ollut palveluksessaan keskimäärin enintään 1 000 henkeä viimeksi päättyneellä tilikaudella.*
— — — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — — —
	_____
	Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Sitä sovelletaan 1 päivänä heinäkuuta 2026 ja sen jälkeen alkaviin tilikausiin.
	Lakia voidaan soveltaa myös tilikaudella, joka on alkanut ennen tämän lain voimaantuloa, jos tilikausi on alkanut 1 päivänä tammikuuta 2026 tai sen jälkeen.
	Sen estämättä, mitä muualla laissa säädetään, 3 luvun 5 a §:ssä tarkoitetun kestävyysraportoinnin varmennuskertomuksen voi antaa viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2030 päättyviltä tilikausilta sellainen ETA:n ulkopuolinen tilintarkastusyhteisö tai tilintarkastaja, joka on ilmoittautunut Tilintarkastusvalvonnalle merkittäväksi 6 luvun 9 §:ssä tarkoitettuun rekisteriin väliaikaisesti. Rekisteröinnin edellytyksenä on, että ilmoituksessa esitetään ETA:n ulkopuolisesta tilintarkastusyhteisöstä tai tilintarkastajasta:
	1) nimi ja postiosoite sekä oikeushenkilöllisyyden muoto;
	2) vakuutus siitä, että ETA:n ulkopuolisella tilintarkastusyhteisöllä tai tilintarkastajalla, joka allekirjoittaa varmennuskertomuksen, on

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	riittävä osaaminen kestävyysraportoinnista ja kestävyysraportoinnin varmentamisesta; *3) kuvaus 2 kohdassa tarkoitetusta osaamisesta ja selvitys siitä, miten se on hankittu;* *4) tieto tilintarkastusyhteisöjen muodostamasta ketjusta, johon ETA:n ulkopuolinen tilintarkastusyhteisö tai tilintarkastaja kuuluu;* *5) tieto standardeista ja riippumattomuusvaatimuksista, joita noudatetaan varmentamisessa;* *6) kuvaus sisäisen valvonnan menettelyistä;* *7) tieto siitä, milloin laadunvalvonnallinen tarkastus kestävyysvarmentamisessa noudatettavista toimintatavoista on viimeksi toteutettu, ja tieto tämän tarkastuksen tulemista.* _____